

Старт

ИЛЮСТРОВАН
СПОРТЕН
СЕДМИЧНИК

Брой 5 • 6 юли 1971 • 25 стр.

Издание на ЦС на БСФС

ВСИЧКИ СРЕЩУ

«АЯКС» И «ЧЕЛСИ»

стр. 8—9

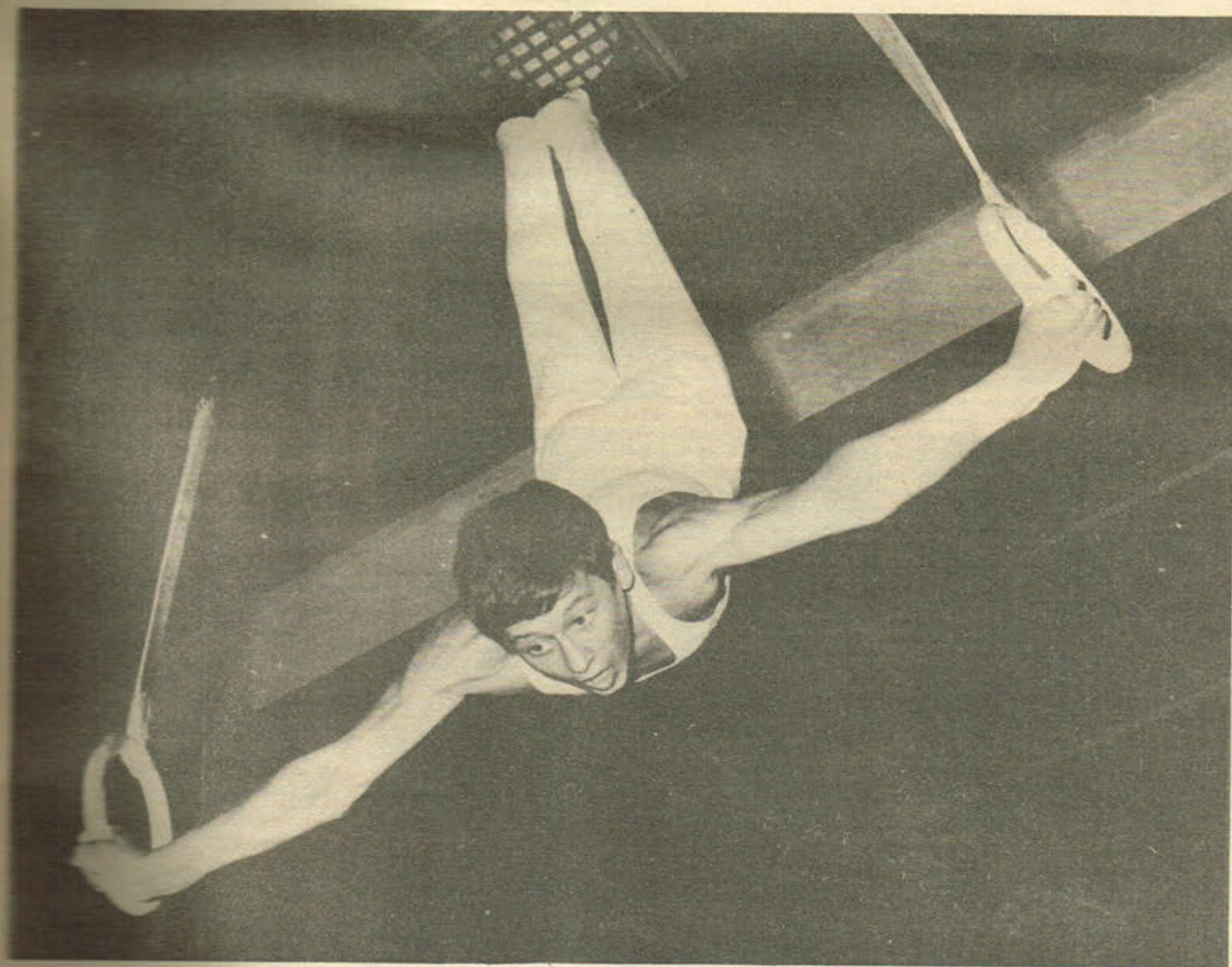
НЕЗАБРАВИМИТЕ

АСПАРУХОВ и КОТКОВ, два големи върха в българския футбол, не са вече между нас!

Друг, радостен бе поводът да подготвим тази снимка... Трагичната случайност ни принуждава да я използваме заради факт, който и сега изглежда невероятен.

Сбогом, Гунди! Сбогом, Кольо!

Андрей Керанов — чудесен многобоец с мъжки композиции. Възпитаник на „Черно море“ — Варна, на треньора Стефан Стоянов, който безспорно беше пръв между треньорите, така както Андрей бе пръв между шампионите.

ИСТИНАТА НА УТРЕШНИЯ ДЕН

„Това, което младежта пожелае — това ще бъде истината на утрешния ден.“ Тия крещат думи на проф. Асен Златаров ни съпровождат, когато проследяваме проявите на най-младите в нашия спорт, пионерите и юношите. Много състезания има тия дни, на много места, по много спортове. Ще продължат и в следващите дни и седмици. Хубав преглед на нашите надежди!

Спомняте ли си повелата в решението на Политбюро: в близките 5—6 години да бъде постигнат поврат в масовизирането на спортовете и предимно на основните спортове — леката атлетика, плуването и гимнастиката. „Осъществяването на този поврат да се смята като общонационална задача, а решаването на която следва да се въвлече цялата младеж...“

Спортът е на младите. Те са неговият днешен и утрешен ден. Подмладени са нашите отбори за олимпиадата в Мюнхен. А като имаме предвид следващата олимпиада, през 1976 г., трябва още сега да търсим ония таланти, които биха ни представили най-добре.

Сега те са в някои от тия отбори, които се състезават по многобройните терени из цялата страна. Да ги видим, да ги преценим, да ги насърчим, да им създадем условия да се развиват най-успешно!

Радват ни хубавите постижения, но двама по-вече ни радва това, че се разширява географията на пионерския и юношеския спорт. Как силно например се разпространява хандбалът! Как се оформят силни средища на отделни спортове! Например това малко село Алдомировци, което жъне победи в баскетбола на малюте...

И не само Алдомировци...

МЛАДИТЕ ВЛАДЕЯТ ТЕРЕНИТЕ

ТОВА СЕ СЛУЧИ...

ПРЕДИ 25 ГОДИНИ (7 юли) се състоя величествен Ден на физкултура. А с голяма манифестация, на която физкултурниците и спортистите бяха поздравени от вождя и учителя на българския народ Георги Димитров. На състоятелите се баликански състезания по спортна гимнастика победители станаха: Нено Мирчев (България), Мария Пол (Румъния) и Либорът на Югославия. Една седмица по-късно (13 юли) на боксовата реща София — Белград в присъствието на Г. Димитров българските юксьори победиха с 10:6.

НА 8 И 9 ЮЛИ 1934 г. в София се състоя баликаннада само по десетогой (единствена у нас преди войната), която бе спечелена от Любен Дойчев в остръ даубой с известния югославиянин д-р Буратович.

НА 7 ЮЛИ 1943 г. в Будапеща българският женски баскетболен отбор, ръководен от Хр. Хайтов, победи неоканвано, но заслужено и убедително илния унгарски отбор с 26:11. Най-добре от българките са играли Митца Маркова, както и младата бъдеща звезда Калинка Симанова.

ПРЕДИ 25 ГОДИНИ (7 и 8 юли) на толичния колодром България победи ГДР с 4:1. В отделните дисциплини победи спечелиха: бързина — Цветко Георгиев, отборно прелесдаче — България (Ст. Иванов, Ил. Кръстев, Д. Бобчев, Т. Дишев), 1 км го часовник — Циглер и М. Димов. Еднакво време, но общо спечели (ДР) и издръжливост 100 обиколки — Мило Димов.

ПРЕДИ 15 ГОДИНИ (8 юли) известният съветски атлет Михаил Кривоносов хвърля за първи път в историята на атлетиката чук над 66 м — 66,38 м. През същата година той тодобр три пъти световния рекорд. След като прекрати състезателната и дейност, кандидатът на педагогическите науки М. Кривоносов се посвети на треньорска и научна дейност и допринесе много за големите спехи на съветските състезатели. За хвърляне чук, от които седем надвърлиха 70 м (от всичко 18 в света): световният рекордьор А. Бончарчук — 75,48, Р. Клим — 74,52, Шупляков — 73,72, Я. Гамски — 71,14, В. Хмелевски — 70,62, А. Макимов — 70,56 и Г. Кондрашов — 70,52.

ПРЕДИ ДЕСЕТ ГОДИНИ (10 юли) борният отбор на СССР по футбол стана първият носител на Купата на европейските нации (сегашното европейско първенство), като победи в Париж на финала Югославия с трожджения с 2:1 (0:1, 1:1). Преди това СССР елиминира Унгария с 3:1 (1:0 в Будапеща) и Чехословация с 3:0. На финала СССР игра в състав: Шин, Чохели, Масльонкин, Крутиков, Войнов, Нето (капитан), Метревели, Иванов, Понедельник, Бубукин и Мески.

ПРЕДИ ДЕСЕТ ГОДИНИ (12 юли) в София се състоя първата отборна среща по свободна борба между България и САЩ. Българските борци спечелиха убедително със 7:1. Българският отбор бе в състав (по реда на категориите): Н. Димитров, Н. Заев (единствен загуби от Тери Максен), Ст. Колев, Е. Вълчев, П. Дерменжиев, Пр. Гарджев, Н. Станчев и Л. Ахмедов.

По време на тренировка или състезание, при форсирано движение, преминаващо границите на еластичността на тъканите, спортистът усеща остра болка в колянната става, която го принуждава да прекрати спортното занимание. Колянното по-бързо или по-бавно отича поради излялата се в ставната кухина кръв, ограничава се обемът на движенията. Движенията са болезнени. Среща се и блокаж на ставата, ако скъсаният мениск се е заклешил между ставните крайща на бедрената кост и големия пищял. Ако блокаж няма, на другата сутрин вече неориентираната в самото начало болка добива своята локализация — във вътрешната или външната страна на ставната цепка, по хода на вътрешната или външната странична връзка на колянното, в областта на техните залавни места или някъде дълбоко вътре в ставата.

КАКВО Е СТАНАЛО?

Скъсване на менисуса, дължащо се обикновено на грешка в изпълнението поради недостатъчно владение на техническите прийоми на дадената спортна дисциплина. Това се потвърждава от обстоятелството, че тази травма се наблюдава по-често при състезатели с малък спортен стаж. При спортистите с дълъг спортен стаж болките в ставната цепка могат да се дължат също на увреждане на менисуса, което обаче се нарича менископатия. Тя е резултат на многократните пренапрежения на менисусите през спортната кариера. В тези случаи менисусът не е скъсан.

Преумората или непълното възстановяване между две тренировки или състезания също е предразполагаща причина към скъсване на менисуса.

При увреждане на менисус става отича поради напълването ѝ с кръв. Това се случва и при следва-

УВРЕДЕНИИЯТ МЕНИСК...

Д-р Никола КОЛЕВ

зав. травматологично отделение при РЦСМ

ците едно-две изкълчвания на менисуса във вътрешността на ставата, а след това, когато страданието се хронифицира, ставата започва да се пълни със ставна течност („вода в колянното“) поради дразненето, което разкъсаният и разместен мениск

В първите дни след травмата, когато ставата е пълна с кръв, не може със сигурност да се постави диагнозата. Изключение има в случаите, когато ставата е блокирана от запявания между костите разкъсан менисус. Ето защо правилно е веднага след травмата да не се провежда оперативно лечение, а да се лекува чрез гипс и последваща физиотерапия, лечебна физкултура и т. н. Ако и след това колянното продължава да отича често, да боли и блокира, операцията е наложителна в срок от около 3 месеца от разкъсването.

Не е желателно разкъсаният менисус да се държи повече от три месеца в ставата, защото неговото частично или пълно заклеждане води до увреждане на ставните хрущяли, резултат от което е развитието на една деформираща артроза.

Прогнозата след своевременно оперативно отстраняване на менисуса е добра. Спортистът може след 2 1/2—3 месеца отново да упражнява любимия си спорт. Късното изваждане на менисуса, когато вече е налице деформираща артроза, води до премахване на блокажите, но не и до премахване на болките, защото те се дължат на увредените хрущялни покривки на костите, образувачи ставата. Лечението на деформираща артроза е трудно и не винаги успешно.

НАУКА И СПОРТ

упражнява върху ставните хрущяли и вътрешната стена на ставната торбичка.

ЛЕЧЕНИЕ

Суверенното средство за радикално лечение на скъсания менисус е оперативното му частично или пълно отстраняване. Това се налага във всички случаи, когато менисусът е разкъсан. Но когато той е пристенно отлепен, поставянето на пострадалия крайник в гипс за срок от 5—6 седмици след изваждането на кръвта посредством пункция дава добри резултати. Възможно е прирастването на отлепената пристенна част. След свалянето на гипса се провежда курс физиолечение, водолечение, лечебна физкултура и масаж.

КОЛЯННА СТАВА — ПРЕДЕН ПЛАН
1. Бедрена кост. 2. Предна кръстна връзка. 3. Задна кръстна връзка. 4. Външен менисус. 5. Преден менисус. 6. Вътрешен менисус. 7. Малък пищял.

КОЛЯННА СТАВА — ЗАДЕН ПЛАН
1. Бедрена кост. 2. Вътрешен менисус. 3. Външен менисус. 4. Външна странична връзка. 5. Вътрешна странична връзка. 6. Външен менисус. 7. Външен менисус. 8. Малък пищял. 9. Голям пищял.

НИСЪК ИЛИ ВИСОК СТАРТ

Въпросът за стартирането е възниквал редица поколения атлети. Всяко едно от тях се е стремело да постигне все по-високи резултати. И ако до вчера някои постижения ни изглеждаха недостижими, днес те са реалност за мнозина. Развитието на спорта открива нови, по-ефективни способности за по-нататъшното усъвършенстване на отделните дисциплини. Ето след близо 75-годишно пълно господство на ниския старт в последно време започна да си пробива път една нова концепция. Впрочем тя не е нова, тъй като е господствувала в древна Елада, пък и в края на миналия век. Става дума за високия старт в спринта. Колкото и изненад-

ващо да е становището за високия старт, напоследък той намира почва сред някои изтъкнати спринтьори. И то не на 400 м, а на 100 м, след като всеки знае, че всички рекорди в най-бързия спринт са достигнати с нисък старт.

Изведнъж да се скъса със старите разбирания и навици е много трудно. В края на краищата решаваща присъда произнася практиката. Така беше и със стила на Фосбъри — „флор“, — към който мнозина специалисти бяха настроени скептично. Но ето че след завоюването олимпийската титла в Мексико от неговия автор той се практикува вече от голям брой състезатели, и то много

резултатно.

Ниският старт е демонстриран първи път през 1887 г. от Чарлс Рил и неговия треньор Майк Фи. Но едва след победата на мас Бурке на първите олимпийски игри в Атина той завладява в следващите олимпийски игри разликата от първите, няма спортисти, които да стартират с високия старт непрекъснато. Ниският старт непрекъснато брява и усъвършенствува, а остава да се споменава в спортните истории.

Напоследък някои специалисти, че високият старт открива големи възможности от него изтъкват, че усъвършенстването на висок старт има предимства, всичко с това, че отстранява веното напрежение на трупа. стрела бягането започва със телни и широки крачки и по-рано да се набере максимална скорост. При всички случаи говорят за усъвършенстване на старта.

На снимките високият старт демонстрира от известния спринтер Пол Наш, който с него е пробягал 100 м за 10,2 сек. атлет обаче има регистрирани постижения от 10,0 сек. и 1 сек. с нисък старт. Той обаче в най-скоро време блане на модернизирания висок старт пробяга 100 м под 10 секунди.

(По материали на „Атлетизъм“, Тодор КАЛЕВ)

Снимка 1: При команда „старт“ предното блокче е на стартовата линия, а задното — близо 60 см от не. Спринтерът лежи на колянното и крак, с което допринася за не на равновесието.

Снимка 2: Момент след „готови“ с оглед заемане на стартова позиция.

Снимка 3: Спринтерът е в стартова позиция и очаква изстрела.

Снимка 4: След изстрела спринтерът излиза от стартовите блокчета.

Старт

ИЛЮСТРОВАН
СПОРТЕН
СЕДМИЧНИК

СОФИЯ
СТАДИОН „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
ИНДЕКС 20121

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ: главен редактор — Недялко ДОНСКИ, Асен НЕЙКОВ, Богомил НОНЕВ, Ваня ВОЙНОВА, Вълко ПЕТРОВ, Ешуа АЛМАЛЕХ, Иван ЖЕЧЕВ, Климент ВЕЛИЧКОВ, Маргарита РАНГЕЛОВА, Митко ЕКСЕРОВ (отговорен секретар), Никола КОСТАДИНОВ, Павел ВЕЖИНОВ, Петър ХАДЖИЙСКИ, Ясен АНТОВ.

Художествен редактор: Дочо ДОЧЕВ.

ДЪРЖАВЕН ПОЛИГРАФИЧЕСКИ КОМБИНАТ „ДИМИТЪР БЛАГОЕВ“

...И НЕГОВИЯТ РОМАН

Шест век преди нашата ера. В една нощ Леандър преплува Дарданелите, за да отиде при своята любима Херо. Но една нощ огънят, запален от нея, за да сочи пътя на смелия момък, загаснал и Леандър се удавя. Отчаяната Херо се самоубива. Образът на двамата влюбени е увековечен в монета, която се пази в Британския музей. На монетата Леандър е изобразен как плува... Кроул. Следите на този стил обаче по-късно се губят. И хората започват да плуват по нов начин — бруст, гръб и странично. Скоростта все още не си възвръща. Но ето че англичанинът Джон Треджън в края на миналия век направил революционно изменение — както лежал на гърди във водата, той започнал да изважда над повърхността и двете си ръце — ту едната, ту другата, като придружавал техните загребвания с движения на краката, приличащи и на брестовата, и на страничната корка. При това се получавало едно непрекъснато въртене на тялото от ляво на дясно, което правело стила на Треджън не особено ефективен. И все пак „треджънът“ бил най-бързият плувен стил. Необходимо било обаче да се премахне спиращото въздействие на краката при събирането им за полезната фаза — корка. Първите опити на австралиеца Лейн и на унгареца Халмай още през 1900 г. да работят с краката си във вертикална посока били неуспешни — те бързо се изморявали, не успявали да постигнат непре-

къснатост и равномерност. „Ако краката пречат — да се плува само с ръце“ — предложил Халмай. И почти до съвършенство разработил движението на ръцете — още една крачка към съвременния кроул! 1902 г. Англичанинът Рихард Кевил за първи път демонстрира успешен стил — разновидност на треджъна, при който краката работят във вертикална посока. Американецът Чарлз Даниелс бързо възприема новия стил и като съгласува успешно всяко движение на ръцете с едно движение на краката, става родоначалник на нов вид плуване — двутактов кроул. Вече можем да употребяваме названието кроул. Новият стил е получил името си, след като всич-

ки го оприличили на пълзене (на английски кроул означава пълзене). Със своя кроул на олимпиадата през 1908 г. Даниелс печели първото място с нов световен рекорд — 1.05,6. Привържениците на треджъна са далеч назад. Родил се новият стил — кроул!

Кроулът на Дук Каханамоку — хаваяец от Хонолулу, който още от малък наблюдавал как плуват сънародниците му от местните племена — вече е „голямата революция“. Каханамоку преди всичко учестил движенията на краката във вертикална посока, като намалил амплитудата на удара за разлика от треджъна; след това се научил да диша на една страна при всяко загребване на ръцете, успял да постигне съгласуваност при загребванията на ръцете и оттам — равномерен и не така уморителен ход. Преимуществата на този стил проличали на олимпиадата в Антверпен — Каханамоку победил с нов световен рекорд на 100 м — 1.00,4 мин. Спорът „треджън—кроул“ бил разрешен. Кроулът станал стилът на победителите... За много години в аванс това доказа Джон Вайсмюлер!

зан — приятелят на животните, справедливия човек. Приятелите на спорта запомниха Джон Вайсмюлер, най-популярния кроулист на столетието, първия плувец, прекратил бариерата на едната минута в 100-те метра. ... Това са годините, когато се води голямата борба за утвърждаване на кроула. Стилът на капитан Джон Артур Треджън и нововъведенията на хаваяец Дук Каханамоку намират свое средно разрешение в плуването на популярния швед Арне Борг. На 18 август 1921 г. в Християния (Норвегия) той подобрява световния рекорд на 1000 м св. стил — 14.18,8 мин. Честолюбивото на известния американски треньор Уилямс Бахрак е засегнато. Той обикаля плажове и басейни, за да търси таланти. В края на октомври 1920 година сред къ-

в светла, усъвършенствувал стила и обръщението, изработил ликолепна координация на движенията си. На един пълен цикъл на движението на ръцете си Вайсмюлер успявал да направи шест или осем удара с краката. Ръцете и шесттактовият кроул! Където на Джон Вайсмюлер, където, какъвто нито един плувец дотогава не беше демонстрирал, И „лъвът“ се събуди, за да тръгне на лов за медали и рекорди: 22 март 1922 г., Филаделфия — световни рекорди на 100 и на 300 метра; 22 март 1922 г. в Аламеда — 100 м св. стил за 58,6 секунди. Вайсмюлер реализира мечтата на няколко поколения плувци! Списъкът е твърде дълъг. Л

«ТАРЗАН» И РЕКОРДИТЕ

пещите се в илиноиския басейн Бахрак открива това, което търси — 15-годишният Джон Вайсмюлер е висок 187 см, тежи само 73 кг, а капацитетът на белите му дробове е повече от 5000 куб. см.

„Преди всичко — разказва Вайсмюлер в книгата си „Моите спомени“ — Бахрак ми откри тайната на отпускането на мускулите, тайната на почивката по време на загребването. Той ме научи да почивам, без да намалявам скоростта си. А на тренировките ме караше непрекъснато да мисля за грешките си, да изпълнявам безпрекословно всичките му нареждания...“ Така възпитаникът на Уилямс Бахрак с часове тренирал само краката си с

отбележим само, че две години след срещата си с Бахрак Джон Вайсмюлер притежава всички световни рекорди в кроула: 100 до 500 метра; има повече от 60 златни медала за победите си в пет поредни години не е победен нито веднъж; световния му рекорд на 100 ярда се задържа повече от 20 години, 10 години никой не можа да се доближи до рекорда му на 100 м — 57,4 сек., поставен на 17. II. 1924 г. Вайсмюлер има пет златни олимпийски медала и е първият плувец, преодолел 5-минутната граница на 400 м — 4.57 мин. на 6. III. 1923 г. Пътят към „космическите“ скорости в плуването бе открит. Кроулът бе

«А ЗАЩО НЕ С МЪЖЕТЕ...»

...Беше малко след откриването на тазгодишното плувно лято. На състезания на столичния басейн „Диана“ в програмата не беше предвидена дисциплината 1500 м св. стил за жени. А ХРИСКА ПЕЙЧЕВА от „ЖСК—Спартак“ (Варна) — на снимката горе — пожела да направи опит за подобряване на републиканския рекорд точно на тази дисциплина. Как да плува? Сама! „А защо не с мъжете?...“ — даде някой идея. И на старт застанаха седем мъже и Хриска Пейчева. Осем души, сред които талантливата варненска плувкиня финишира четвърта. Да, Хриска Пейчева може да се бори и с мъжете. Това тя доказа вече неведнъж на състезания у нас и в чужбина.

През 1969 година Хр. Пейчева беше още пионерка. Тогава тя стартира на републиканската спартакиада сред девойките и спечели пет

златни медала. Това беше всъщност и „старт“ към голямото майсторство. Талантливата възпитаничка на Х. Чакъров започна все по-често да спира стрелките на хронометрите преди рекордните постижения. И сега Хриска има всички най-високи постижения у нас в кроула — от 100 до 1500 метра! Тя успешно поема победната щафета от съгражданката си Мария Николова и запази хегемонията на варненки сред най-бързите плувкини в страната. Победителка на 100 м св. стил на първата балканска по плуване в Измир, втора (сред 30 участнички) на международния турнир за купата на в. „Комсомольская правда“, с цяла колекция от медали, симпатичната светлоока варненска плувкиня все още не е казала най-силната си дума. Та тя е едва 17-годишна. А и предстои не едно и две интересни състезания...

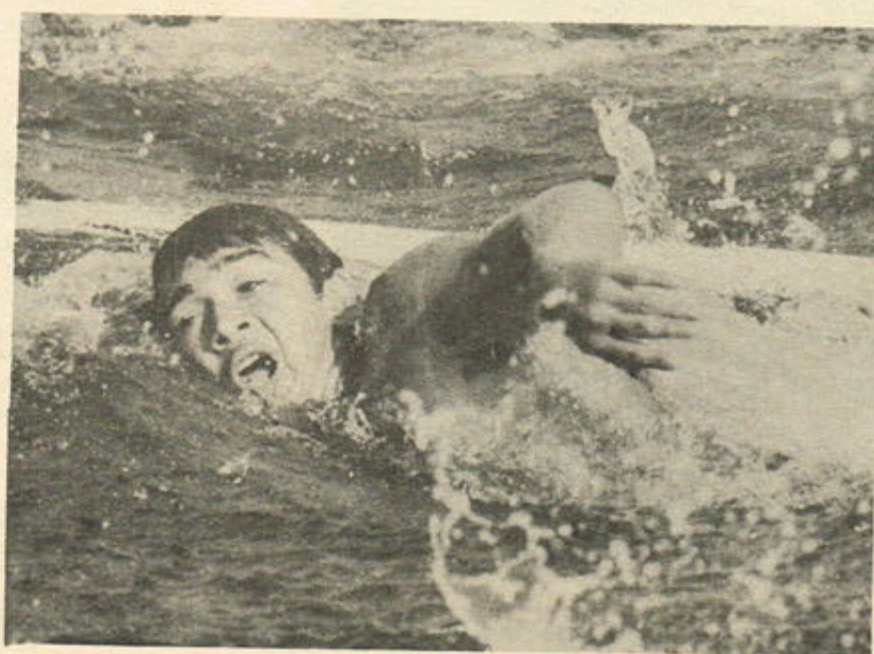
„Това момче е готов шампион“ единодушно изказваха мнението специалистите, когато на първенството на Варна през 1962 г. за първи път на старт сред пионерите видяха високия и твърде здрав за възрастта си ТОНИ СТАТЕЛОВ (на снимката вляво). Възпитаникът на заслужил треньор Алексис Алексиев не остава прогнози без покритие. Само 17 години по-късно той вече беше в националния отбор и успешно мереше сили с такива кроулисти като В. Попов, Й. Александров и Й. Русев. И в същото време бе

С ПОГЛЕД КЪМ МЮНХЕН-72

и отличник в училище. Сега по дойде ред на друг вид „специалности“ да умуват: „Ако Тони отдели по-малко време за уроци, а повече за тренировки, ехее... какви ще бъдат резултатите му.“ Младият плувец обаче не се смути и от тези пророкувания. Той успешно продължи „да носи две дини под една мишница“, като на практика доказва че над всичко стои желанието, трудолюбието, стремението към нещо повече...

Резултатите са добре известни: личникът Стателов е вече второкласник във ВМЕИ (Варна) специалност корабни машини и механизми и в същото време стабилно стои начел в таблицата на българските кроулисти: рекордьор на 200 м с 2.04 мин и на 400 м — 4.26,9 мин. (постигнати с много висока стойност). Сега подготовката на Тони Стателов е по-чиста на една голяма цел — олимпийските игри в Мюнхен.

— Бих искал и в олимпийски басейн да се заговори за България, за българските плувци — споделя Тони. — Така както в цял свят се говори за нашите инженери, лекари, специалисти. И ще бъде безкрайно щастливо ако поводът бъде аз...

НАЙ-БЪРЗИТЕ...

Не беше много отдавна времето, когато една сравнителна таблица за най-добрите постижения в плуването в света и рекордите на България не само не създаваше база за сравнение, но и настройваше към песимизъм. Но „наследството“, което получиха българските плувци — един повече от „детски“ резултати, — вече е изконсумирано и сравнението може да покаже само напредък и тенденции за още по-бързо развитие. Съдете сами от рекордите ни на IX. 1944 г., съставили ни най-добри постижения и върховете в Европа...

ЖЕН.			
100 м	9. IX. 1944	Реп. рекорд	Евр. рекорд
	1.55,5	1.02,4	0.59,3
200 м	Ж. Джамитрова	Хр. Пейчева	Г. Вецо (ГДР)
	знае рекорд	2.16,5	2.08,2
400 м	9.12,0	Хр. Пейчева	Г. Вецо (ГДР)
	Ж. Маркова	4.54,7	4.32,8
800 м	знае рекорд	Хр. Пейчева	Б. Земиш (ГДР)
		10.18,3	9.29,1
1500 м		С. Нейкова	Нойгебауер (ГДР)
		20.42,4	18.11,6
500 м		Хр. Пейчева	Калигарис (Ит.)
МЪЖЕ			
100 м	1.57,8	Юл. Русев	М. Русо (Фр.)
	Бл. Атанасов	2.04,0	1.55,2
200 м	3.51,7	Т. Стателов	Фаснахт (ГФР)
	Ст. Димитров	4.26,9	4.02,6
400 м	8.12,0	Т. Стателов	Г. Ларсон (Шв.)
	Ст. Димитров	9.27,0	8.41,4
800 м		Юл. Русев	Фаснахт (ГФР)
		17.55,4	16.19,9
1500 м	26.19,2	Юл. Русев	Фаснахт (ГФР)
	Хр. Пейчева		

ПРОЩАЛНО

СЕРАФИМ СЕВЕРНЯК
лауреат на Димитровска награда

Не ми се иска да пиша реквиem — те бяха мъже и във футбола, и в живота. Трябваше да се изправим лице с лице срещу отпечатания некролог, за да се убедим, че и воинското звание им отива...

В този ден на трагични нещастия хората не можеха да повярват — дори ония, които никога не бяха стъпвали на стадионите, — че двамата любимци на ма да се появят никога повече на терена. Те си бяха извоювали с талант, труд и чест правото да бъдат любимци. Последният им мач не се състоя, но те спечелиха последната среща, защото ще надживеят смъртта. Любителите и ценителите на този кавалерски спорт — футбола — не само че не ще ги забравят, но още дълго занаят ще сравняват с тях и с тяхното майсторство онова, което ще гледат...

Всички в края на краищата сме смъртни и ако много ни боли, то е защото Георги Аспарухов и Никола Котков напуснаха този грешен свят невяротно млади. И тъкмо защото в ранната си младост те дадоха много, може би всичко на спорта, ние ги бяхме приели отдавна като зрели творци и състезатели и изтърпнахме, когато прочетохме за сетен път рождението им дати. Нелепо е да се умира толкова рано и само убеждението, че те бяха осъществили мечтите си на големи спортисти, може донякъде да неутрализира дълбоката ни скръб.

В такива тъжни часове човек неволно се пита: дали те, които ни създадоха толкова радостни вълнения и празници, получиха от нас онова, което наистина заслужават? Те имаха невероятната популярност и се ползуваха с широка и спонтанна любов наистина. Имаха знания и почит в обществото и това е понятно и закономерно. И ако се питаме дали им се отблагодарихме докрай, то не е, за да ровим в миналото, а защото след такива неочаквани драми ние трябва да ставаме по-прецизни и по-взискателни, да извисяваме спортната етика и морал, да усъвършенствуваме нашите нрави в борбата си за хармонична личност и справедливо общество. Защото — по думите на поета — човек има нужда от малко неща, но само докато живее.

Едно е съвсем сигурно — те ще останат най-висок пример за всички. И за публика, и за състезатели. Пример на трудолюбие и преданост, на коректност и другарство, на майсторство, което граничи със съвършенството, и на истинското творчество в играта. И двамата бяха нападатели, и то от най-ярките, с най-активна и красива линия. И двамата бяха резултатни и носеха много внезапна радост и дълбоки преживявания на ония, които ги обичаха. И двамата бяха етични и това може би най-дълго ще се помни. Не всекиму е съдено да бъде кумир и не всеки може да издържи на човешките си плещи бремето на неочакваната слава...

Времето ще минава, ще дойдат нови таланти и любимци, животът продължава. Техните имена ще останат като понятие за мъжество, спортсменство и чест. Ще бъдат записани във футболната история, с тях ще бъдат назовани игрища и школи — човек е устроен така, че помни голямото и значителното дори когато не е бил негов съвременник. И в това всъщност е едно от утешенията пред такива трагедии като за губата на Аспарухов и Котков.

Нека тези думи бъдат като шепа пръст върху пресните им могили!...

Ето последните автографи на Георги Аспарухов и Никола Котков. Вzeti са около час преди трагичната им гибел.

Georgi Asparukhov

Nikola Kotkov

ПОСЛЕДНИТ АВТОГРАФИ

...Редакционните плаве предвиждаха да предствим с цветни снимки черните български отбора, които ще участват в европейските клубни турнири. И точно на мен се падна задачата да осигуря автографите на вицешампионите.

Беше сряда, около 9 часът. На стадион „Левски“ — обикновено работно е днешие. В съблекалнята строенето бе ведро — следната победа на „Левски-Спарак“ в първенството вдъхваше увереност пред финалния мач за титлата на Съветската армия. Имаше шеги, закачки.

Сред първите, които молих за автограф, бе Никола Котков. По-късно се подписа и Аспарухов.

Когато напусках стадиона видях Аспарухов да се качва в своята „Алфа Ромео“ с четири деветни номера. Притича и Котков седна до него и потегли.

И сега са пред очите — Аспарухов в тъмна спортна риза, Котков в глантен костюм, с вратовязка.

И сега не мога да повярвам, че няма да се видят нат...

Веселин ЛЕСИНГЕРО

НА 52 КМ ОТ СОФИЯ

Наистина не можахме да повярваме, когато вестта стигна в редакцията на „Старт“. Надделя журналистическият дълг и тръгнахме за мястото на катастрофата.

...В края на последната права от спускането на Витиня към Ботевград, само на няколко метра от знаците, които сочат 52 км до София, колата на Аспарухов бе връхлетяла върху излизания от страничния път (отклонение за Арабаконашкия проход) товарен автомобил Сф А 05—50. Той и неговото ремарке са препречвали магистралата и колата на Аспарухов се е блъснала в тях, след като се е влачила на спиралки повече от 30 метра. От удара е бил разрушен резервоарът на ЗИЛ-а и предната част на леката кола. Избухнал го-

лям пожар, който засегнал сериозно товарната кола и обгорил напълно „Алфа — Ромео“, от което бе останала само металическа част.

Така Аспарухов и Котков не стигнаха Враца, където трябваше да бъде честван юбилеят на „Ботев“...

Ръцете трепереха, когато трябваше да се направена тази толкова неприятна снимка. После в колата всеки започваше някой разговор за себе си спомен с двамата изключително футболнисти и спираше.

В такива минути мъжете мълчат...
Иначе трябва да плачат!

Митьо ЕКСЕ

Отборът на „ЖСК-СПАРТАК“ (Варна) — от ляво на дясно: Иван Филипов — пом. треньор; Д. Дончев, С. Стайков, Т. Димитров, Б. Коцев, А. Гончаров, Ив. Колев, Й. Борков, Н. Димитров, Д. Беров, Т. Катев, С. Семов — старши треньор; клекнали — Р. Нягов, К. Мисропов, Ив. Танев, Д. Давков, М. Бончев, П. Гончаров, Д. Ангелов — капитан.

Снимка: Тодор ПИРИНСКИ

ОТНОВО ПРИ «ГОЛЕМИТЕ»

СЪДБАТА НА НОВАЦИТЕ

Първенствата в „Б“ републиканските футболни групи преминаха при подчертано превъзходство на „ЖСК-Спартак“ (Варна) и на „Берое“. Те осигуриха връщането си при майсторите далеч преди последния кръг.

Стари познати на привържениците на „големия“ футбол у нас, и двата състава безспорно ще привлекат — особено в първите кръгове — вниманието на почитателите на футбола.

Ние помолихме старши треньорите на двата отбора да отговорят на въпросите на „Старт“:

1. Кои качества на вашия отбор му осигуриха връщането в „А“ РФГ?
2. Кои бяха най-трудните (въсщност решаващи!) моменти в първенството?
3. От какво естество са трудностите, които очаквате в групата на майсторите?
4. Мислите ли, че разполагате с достатъчно футболисти, способни да играят с успех в „А“ група?
5. Възнамерявате ли да попълните отбора с нови състезатели?
6. Какво класиране предвиждате на отбора в предстоящото първенство?

Стефан СЕМОВ, старши треньор на „ЖСК-Спартак“:

1. Сплотеността на колектива и неговата непреклонна воля за победа! Тези две качества решиха изключително важни мачове в хода на завършилото първенство в нашата северна „Б“ РФГ.

2. Трудните моменти бяха много. Трябваше да пазим аванса от няколко точки, програмата на първенството често предвиждаше ние да гостуваме тогава, когато съперникът ни „Бдин“ е домакин... Тъй стана и при мача ни с „Добруджа“ в Толбухин, където при евентуална наша загуба разликата ставаше само една точка! Победихме в тази възлова среща с 3:0. Това ни даде огромно психологическо предимство.

3. Отборът ще смени „климата“ и основният проблем за нас е да се приспособим към условията и изискванията на „А“ РФГ. С намерение сме да играем нападателно, но за това ще трябва да извършим някои вътрешни размястения както в защитата, така и в нападението. Мисля, че на всяка цена трябва да се повиши общата бързина на от-

бора и скоростната издръжливост на всеки състезател!

4. Имаме невралгични постове. За щастие те са малко и евентуалните промени не ще изменят общия облик на играта на отбора.

5. Промени ще има, но сега не мога да спомена със сигурност нито едно име. Този въпрос ще бъде решен на специално заседание на футболната секция и треньорския съвет на дружеството.

6. Трудно ще ни бъде като новаци в групата на майсторите. В продължение на пет години ние играхме в „Б“ РФГ... Но като имам предвид качествата и игрите на някои отбори от майсторската група, „ЖСК-Спартак“ би могъл да заеме в крайното класиране на предстоящото първенство 10—12 място.

Димитър ГРИГОРОВ, старши треньор на „Берое“:

1. Според мен — голямото спортно трудолюбие. Благодарение на него всеки от състезателите подобри скоростната си издръжливост, бързината, повратливостта. Важен момент в усилията ни за ализиране в групата на майсторите бе непрекъснатата техническа шлифовка на играчите. Към тези две качества бих прибавил и тактическата зрелост на отбора, неговата ясна игрова концепция.

2. За нас всички срещи, без изключение, бяха тежки... Ще ми се да отбележа, че съдийството беше посредствено и на моменти затрудняваше нашата игра. Все пак и аз, и играчите сме запомнили като най-тежък момент загубата ни в Благоевград от „Пирин“.

3. Нямаме проблеми по отношение аклиматизацията в „А“ група — та ние изкарахме само едногодишен стаж в „Б“ РФГ...

4. Разбира се! Мисля, че всеки мой състезател има достатъчно качества да играе успешно сред майсторите. Използвам случая да изкажа своето задоволство от целия отбор и най-вече от халфовете Евг. Янчовски и Ив. Вутов, както и на нападателите П. Петков, Белчев и М. Димитров!

5. Генерални промени в отбора няма да се правят. Разбира се, ние сме насочили поглед към 3—4 състезатели, които възнамеряваме да включим в игра в отделни срещи през това първенство...

6. В златната среда! Ние сме привърженици на агресивния стил на игра. А той носи успехи... Нашият девиз е: „Днес по-добре от вчера!“

„Берое“ и „ЖСК-Спартак“ — истината не са новаци в истински смисъл на думата. И все пак те ще бъдат считани през целия сезон за новодошли в групата на майсторите... Така е след всяко завършване...

Каква е съдбата на новациите в групата на най-силните?

Традициите у нас говорят, че защитите са невъзможни. И причините са ясни — подобни изненади (примерно новакът да спечели титлата...) са известни само в стрините с професионален футбол, и дето на базата на покупко-продабата могат да променят цели състави, да закупуват супер-играчи да изменят цялостно облика на един отбор.

Въпреки всичко има някои новаци, които и у нас са се класирали (почти!) сензационно. Так през 1951 г. „Спартак“ (Сф) за второто място, през 1952 г. — „Ломковит“ — третото, през 1954 — Завод 12 — четвъртото. Но това бяха години на реорганизации. След стабилизирането на системата на първенството най-доброто класиране при ализирането в „А“ РФГ са постигали: „Марек“ — пети през 1961 г., „Спартак“ (Сф) — пети през 1963 г. и „Етър“ — шести през 1970 г.

Затова пък много често новаци са принудени да напуснат групата още същата година. Такива случаи в „А“ РФГ са повече от дузина. И най-куриозен е случаят през 1953 г., когато изпаднаха четири петте нови отбора...

Какво ли ще стане с „Берое“ „ЖСК-Спартак“?

ДОСЕГА СРЕД МАЙСТОРИТЕ

„ЖСК-СПАРТАК“: трето завършване

1961	1	10	2	6	37:27	22
1962	1	10	5	7	40:27	25
1963	12	4	6	12	16:37	14
1964	10	7	9	10	34:42	23
1965	1	8	12	6	26:15	28
1966	10	5	9	8	22:28	19
1967	10	6	6	10	23:31	18
1968	10	4	11	5	19:13	10
1969	10	4	9	7	21:24	21
1970	10	6	8	8	27:38	20
1971	11	10	4	11	29:37	26
1972	10	7	9	10	33:31	23
1973	10	10	5	15	37:53	25
1974	10	9	6	15	34:52	24
1975	10	6	10	14	32:48	22

„БЕРОЕ“: за трети път

1961	10	2	5	19	13:69	9
1962	10	3	2	6	13:19	8
1963	10	7	4	11	21:25	18
1964	10	7	10	9	30:38	24
1965	9	10	5	11	30:40	25
1966	10	8	9	13	32:44	25
1967	10	8	8	14	28:38	24
1968	1	10	11	9	48:41	31
1969	6	10	10	10	41:41	30
1970	10	10	9	11	37:41	29
1971	10	12	3	15	56:57	27
1972	12	9	6	14	33:45	24
1973	—	6	4	8	19:30	—

През 1968—1970 г. отборът на „Берое“ бе изваден от групата за неспореден прован на публиката. По-късно са само действително играещите отбори.

Отборът на „Берое“ (Стара Загора) — от ляво на дясно: прави — Ив. Танев, началник на отбора, Т. Кръстев, Барков, Ст. Иванов, Тодоров — капитан, Дачев, Костов, Тасев, П. Киров, Колев, Таков, Олимпи-ев, П. Янчовски — пом. треньор; Григоров — старши треньор; клекнали — Дойчев — масажист, Б. Киров, Евг. Янчовски, Желев, М. Димитров, Н. Иванов, Белчев, Рачев, Вутов, П. Петков, д-р Бояджиев — лекар на отбора.

Снимка: Петър ПЕТРОВ

ДНИ ВАКАНЦИОННИ, ДНИ ЗА СПОРТ

И в тази слънчева лятна утрин, ведно със забързаните за работа столичани, от всички алеи на парк „Христо Смирненски“ към спортните площадки се стичат шумни групи пионери. Весел глъч, смях и закачки разбуждат сенчестите поляни на парка. Но призивният сигнал на тръбата по магически начин съвзворава ред сред шумящия кошер и след миг отрядите се подреждат в стройни редици. Започва поредният ден на градския пионерски лагер в Димитровски район.

— Днес първи отряд е на плуване — съобщава програмата командирът на базата Елка Иванова. Звънко, многогласно „ура!“ заглушава думите ѝ. — Втори и четвърти отряд — на спортния център! — Овацни и предизвикателни възгласи от двата края на фалангата: нали момчетата от втори отряд трябва да се реваншират за предишната си футболна несполука. — В къта на техниката, на площадката за забавни игри... — изрежда програмата тя.

След малко дружините песни по

веждат отрядите към централните за занимания, към площадките и басейна. И кристалната, спокойна досега вода на басейна „Червено знаме“ зазира като в котел, блъска се в сините стени и кълба от пяна обгръщат малките паланици. Всеки бърза да стигне до другия край, да изпревари другите. Е, движенията са още неуверени, скоростта — малка, но нали плуват! А удоволствието да се гмурнеш без страх до дъното е не сравнимо! Пък и другарят Иван Кръстев е тук — внимателно и търпеливо показва, окуражава по-нерешителните, съветва. Неусетно умението ражда смелостта, а слънцето и водата вливат здраве и сили в крехките още, но вече опърлени от живителен загар телца. Надпреварата не спира и на футболното игрище. Състезанието си е състезание, двубоят се води по всички правила. Има победители и победи — днес едни, утре други. Смирната често прекъсва играта и не само поради разгорещените схватки. Преподавателят е едновременно и съдия, и треньор. Сега дава

съвети на единия отбор, после — на другия, а като обяснява правилата, всички са около него. Така е всеки ваканционен, всеки лагерен ден и на атлетическата писта, и на баскетболната площадка, и на игрищата за народна и ъглова топка.

— На територията на района са организирани два летни лагера: на базите „Г. Димитров“ в парк „Христо Смирненски“ и „Космос“ в 57-о училище, — разказва завеждащият отдел „Физкултурен“ на Димитровския РК на Комсомола Тодор Хаманов. — Далече преди края на учебната година РНС, РК на ДКМС, отдел „Народна просвета“ и ЦСКА „Септемврийско знаме“ съвместно уточниха базата на лагерите, спортните обекти; дружинните ръководители, методистите и треньорите за обучението по плуване бяха разпределени по сменни. Отделът издаде брошура със забавни и състезателни игри, листовки за разясняване на заниманията и програмата на лагерите. Районният народен съвет пък предостави за безплатно ползуване от лагерниците къта за забавни игри, виен

ското колело, люлките, самолети и другите съоръжения в Западна парк, а туристическо дружество „Черни връх“ отпуска витошката хижа „Кумата“ за нощуване при редовно организирани екскурзии.

— Както виждате, в нашия лагер спортните игри и особено плуването, заемат основно място в режима на деня — не без гордост допълва председателката на районния съвет на ДПО „Септемврийче“ Елена Асенова. — Четири от шестте центъра за занимания са спортни! Разбира се, застъпени са и художествената самодейност, и проекциите на филми, и заниманията в къта на техниката, където лагерниците изработват корабни и авиомодели, разшифроват радиограми. Всяка смяна, в която обхващаме над 600 деца от близките до бази училища и квартали, завършва с общорайонна спартакиада по лека атлетика, плуване, футбол, баскетбол и народна топка, в която участвуват пионерите от двата лагера. Задоволството от прекараните приятни и осмислени лагерни дни е голямо, родителите също са доволни и спокойни. Затова в много случаи, когато трябва да заминат на почивка със семействата си, децата с недоволствие напускат лагерите. Ако въобще ги напуснат...

НОВО! НОВО!

ПРЕЗ ЮЛИ — СПЕЦИАЛНИ ТИРАЖИ
ПРЕДНАЗНАЧЕНИ
ЗА УЧАСТНИЦИТЕ СЪС СИСТЕМИ
28-ият, 29-ият, 30-ият и 31-ият тираж
НА „СПОРТ ТОТО 1“
ще се разиграват чрез теглето на жребие.

ТИРАЖИТЕ СА ЕДНАКВО ПОДХОДЯЩИ
ЗА УЧАСТНИЦИТЕ СЪС СИСТЕМИ
КАКТО В „СПОРТ ТОТО 1“
ТАКА И В „ТОТО 2“

Във всеки тираж допълнителни печалби

Стоян ГЕГОВ

Снимки: Емил МАНДЖАРОВ

ИСПАНЦИТЕ С НОВ ТРЕНЬОР

МАДРИД, юли (специално за „Старт“)

Футболистите на Испания прекрчиха успешно във втория тур на квалификациите от олимпийския турнир. Това бѣ посрещнато със задоволство от футболните среди в страната, защото испанският отбор трябваше да защити репутацията си на европейски шампион за аматьори. А в навечерието на двата мача с Турция имаше тревожни симптоми. В подготовката за тия двубои отборът гостува в Лисабон за приятелски мач с португалците и загуби с 0:2. Не толкова резултатът (да загубиш с два гола разлика като гост не е страшно), колкото недостатъчно убедителната игра в тая среща стана причина журналисти и специалисти да надигнат гласове за вливане на нови сили в състава. Някои експерименти бяха направени, но все пак основното ядро на отбора остана непоколебимо. И то изпълни с чест възложената му задача, като постигна две победи над избраниците на Турция — 3:0 в Саламанка и 1:0 в Анкара. Така пред нашите аматьори сега все още има пътища, които водят към Мюнхен. Трудното тѣлѣва започва, защото за всички тук е ясно, че противниците ни в следващия кръг — България и Полша — са несравнимо по-сериозни в сравнение с първото преодоляно препятствие. Но испанецът обикновено не губи кураж...

В тия лѣтни дни испанският футбол е в по-чужда. Единствената важна новина е, че досегашият треньор на нашите аматьори, извест-

ният в недалечното минало централен защитник на „Реал“ (Мадрид) и испанския национален отбор Хосе Сантамария напусна своя пост след двегодишна работа. Оказа се, че за него аматьорският отбор на страната е бил само едно стъпало нагоре към утвърждаване в треньорското поприще и оттам към по-добре платена длъжност. През следващия сезон Сантамария ще подготвя професионалния отбор на „Еспаньол“ (Барселона). Негов заместник още не е назначен, но почти сигурно е, че това ще бѣде Хектор Риал, също бивш играч на мадридския „Реал“, който впоследствие като треньор премина през клубовете „Понтеведра“, „Майорка“, „Сарагоса“, а в току-що завършилия сезон подготвяше „Лас Палмас“. Той няма опит като селекционер, а на новия пост ще трябва не само да тренира, но и да подбѣра футболистите, които най-добре биха претворявали тактическите му идеи. Въпреки това от него се очаква много.

Логично е Риал да привлече някои нови играчи в състава на аматьорския отбор на страната. Но никой още не знае кои ще са те, не го знае и самият треньор. Все пак той така или иначе ще трябва да изхожда от „наследството“, завещано му от Сантамария. Затова не е безинтересно да представим футболистите, които съставяха гръбнака на отбора през изтеклия сезон.

Вратарите са трима: Кастро, Доминго и Естебан. Титулярът Кастро играе в отбора на

„Хихон“, който преди година си извоюва място в испанската първа група и сега остана в нея. Кастро е извънредно талантил вратар, обещава да се развива по възходяща линия, имаше стабилна игра и в миналото, когато защищаваше вратата на младежкия национален отбор. Първият му заместник Доминго играе в „Тенерифе“ — клуб, който тая есен ще участва във втора група. Другият — Естебан — сега е малко позабравен, след като клубът му „Елче“ също се озова във втора група, само че по другия път — от горе на долу.

В защитата бяха използвани Рая, Пинел, Вердуго, Фабиан и Мике. През новия сезон Рая ще играе като десен защитник на първо-класния „Атлетико“ (Мадрид) — качествата му на ловък, бърз и сигурен десен защитник вече са всепризнати. В „Атлетико“ (Мадрид) играеше и Пинел, а сега, в края на сезона, премина в „Елче“. Фабиан е съотборник на вратаря Кастро в „Хихон“ — гъвкав и твърд бранител. Вердуго се откроява с техниката си, лѣв защитник е на „Кордова“, един от новите членове на първа група. Мике е от третодивизионния „Москардо“ (Мадрид).

Полузащитниците титуляри са Хосе Мануел, Криспи и Варо. Първият от тях е „звездата“ на тима в своя клуб „Хихон“ и в олимпийския отбор изпѣква с енергичната си и мощна игра. В двойка с него обикновено действава малко тромавият, но техничен Криспи от „Кордова“. При нужда Варо замества единия или другия.

В нападенето изборът е твърде голям. Дясно крило е Куеста от „Кордова“ и мнозина в Испания са на мнение, че тъкмо той е допринесъл най-много за изкачването на клуба в първа група. Добър стрелец е и вкарва голове. Основен реализатор обаче е централният нападател Сантилан от „Сантандер“. Към него не случайно проявява интерес мадридският „Реал“ и нищо чудно още тая есен футболистът да смени фланелката си. Вторият централен нападател Солсона от „Еспаньол“ оперира леко изтеглен назад, в помощ на средната линия, и е играч от голяма класа. По лѣвия фланг на нападенето спринтира извънредно устремният Бусмедияно от „Лас Палмас“. Много добри прояви в някои мачове имаше и Уриарте — по-малък брат на известния състезател от „А“ отбора Уриарте, който също има добри конструктивни възможности. Останалите двама нападатели, използвани от време на време вместо някой от титулярите, са Серхио от „Мурсия“ и Остивар от „Осасуна“.

[Материалите са предоставени на „Старт“ от мадридския в. „Марка“]

Момент от тренировъчна игра на отбора.

ФУТБОЛЪТ В БЛИЗКИ И ДАЛЕЧНИ СТРАНИ

ГДР: „ФОРВЕРЦ“ НАПУСКА СТОЛИЦАТА...

Както съобщава вестник „Шпорт ехо“, футболната федерация на ГДР в съгласие с Министерството на националната отбрана е решила футболният отбор на „Форверц“ (Берлин) да смени своето „местожителство“. Занапред всички футболисти от армейския столичен клуб ще живеят и тренират в окръжния град Франкфурт на Одер. За целта там се създава специална армейска футболна школа с всички необходими съоръжения, които ще дава възможност на играчите да водят подготовката си при максимално добри условия и на хубави терени. Ръководителите на футболна в ГДР се надяват, че по тѣкъв начин за един-два сезона отборът значително ще подобри играта си, ще се представя по-успешно в първенството на страната и в европейските клубни турнири. (При тѣ годишното си участие в турнира носителите на купи „Форверц“ достигна до четвъртфиналите, където бе отстранен от холандския представител „Айндховен“.) Занапред отборът ще носи името „Форверц“ (Франкфурт на Одер).

БРАЗИЛИЯ: ТИТУЛЯРИТЕ ОСТАВАТ

С мача Бразилия — Австрия на 11 юли в Сан Пауло започва серията от приятелски срещи, които бразилският национален отбор ще има това лѣто. За тренировъчния сбор от 1 юли треньорът Загало и членовете на техническата комисия към футболната федерация свикаха 22 играчи и... Пеле. Формулировката е такава, защото това ще бѣдат последните мачове на „черната перла“ в националния отбор. Занапред на него вече няма да се разчита — в състава ще останат само другите 22 футболисти. Ето този списък:

Вратари — Феликс и Адо. Защитници — Карлос Алберто, Жозе Мария, Брито, Мигел, Луис Карлос, Пиаца, Евералдо и Марко Антонио.

Полузащитници — Клодоалдо, Дирсеу Лопес, Жерсон и Ней. Нападатели — Жаирзиньо, Зекиня, Тостао, Вагиньо, Ривелиньо, Клаудиомиро, Пауло Сезар, Лула и Пеле.

Тук са всички титуляри от отбора, който спечели световната титла през 1970 г. От резервите не са повикани 7 души: Фонтана, Леао, Балдоки, Жоел, Роберто, Еду и Дарио. Техните места се заемат от Мигел (централен защитник на „Олария“), Луис Карлос (централен защитник на „Коринтианс“), Ней (полузащитник на „Ботафого“) и нападателите Вагиньо („Атлетико“), Клаудиомиро („Интернационал“) и Лула („Флуминенсе“).

ЮБИЛЕЙНИЯТ «МАЧ НА ГИГАНТИТЕ»

Всяка година световната спортна общност очаква с най-голям интерес лѣтнотетическата среща между сборните отбори на СССР и САЩ. Още при първото им срещане през 1958 г. тя получи заслужено наименованието „мач на гигантите“.

Досегащата история на „мача на гигантите“ записва десетки световни рекорди и голям брой имена на олимпийски шампиони и медалисти. Незабравим ще остане „космическият“ скок на Валери Браун през 1964 г., когато преодоля 228 см в Лужники в присъствието на ръководители на правителствените делегации на СССР и САЩ, подписали един ден преди това Договора за забрана на опитите с ядрено оръжие...

„Мачът на гигантите“ се провежда винаги в сравнително най-пълна олимпийска програма, само без 50 км спортно ходене и пѣтобой за жени. В тези две дисциплини надмощие биха имали съвет-

ските атлети, но и останалите 36 дисциплини са достатъчни, за да се направи равностойна на съотношението на силите на „гигантите“. В досегашните девет мача СССР е печелил седем общи победи, а САЩ само две. Между мъжките отбори американците са загубили два пъти (1965 и 1970 г.), а между женските съветските атлети са изпили само веднъж чашата на поражението (1969 г.). Съотношението на точките в деветте мача е 1602,5:1526,5 за СССР! Миналата година в Ленинград, когато СССР спечели за втори път двойна победа, съветските състезатели за първи път спечелиха първото място на 100 м (Борзов), 800 м (Аржанов), 1500 м (Желобовски) и 1000 м (Шортър)...

В юбилейния „мач на гигантите“ участвава сборен световен отбор, извън класирането.

Историческото бягане на 800 м от миналогодишната среща СССР—САЩ в Ленинград. С № 2 е победителят Аржанов [1.45,6], а зад него са с № 1 Плази (Чех), който се втори [1.46,0] и с № 5 шампионът на САЩ Свенсън.

СРЕЩУ АЯКС И ЧЕЛСИ

ПРЕЗ ТАЗИ ГОДИНА

В трите европейски клубни турнира наесен ще стартират общо 131 отбора от 33-те страни, членки на УЕФА. Те се разпределят така: в турнира на шампионите — 33 отбора (без представител на Уелс, където няма първенство, а уелските клубове участват в английските професионални групи, и с два отбора от Холандия — сегашния владетел на купата на шампионите „Аякс“ и първенеца на страната „Фейенорд“); в турнира на носителите на купи — 34 отбора (тук Уелс има представител, а с два отбора ще участва Англия, тъй като сегашен носител на трофея е „Челси“); в турнира за купата на УЕФА — 64 отбора (също без представители на Уелс, тъй като сега участниците се подбират въз основа на класирането им в националните шампионати).

Както обикновено, по това време на годината все още липсват сведения за представителите на Кипър и Малта в европейските турнири. Имената на тех-

ните отбори ще станат известни при самото теглене на жребия или по-късно. Затова и ние не сме в състояние да ги посочим сега. Не са определени още носителите на националните купи в Албания, Румъния и Турция. Тях също ще научим допълнително. А всички останали участници в трите европейски клубни турнира са известни. Техните имена ще намерите по-долу в съответните раздели. В скоби зад името на всеки сме отбелязали броя на участията му в съответния турнир и общия брой от играните мачове. Твърде много са отборите, които тая есен за пръв път ще се състезават било в турнира на шампионите, било в турнира на носителите на купи. Техните имена посочваме отделно, тъй като те „нямат минало“ в съответния турнир, пред тях е само бъдещето. Турнирът за купата на УЕФА, който идва да наследява досегашната панаирна купа, тая година се организира за пръв път и неговата история също тепърва започва.

Ето, и листата на участниците:

КУПА НА ШАМПИОНИТЕ

Албания Партизани (3)	6	1	2	3	3:8	4
Белгия Стандарт (5)	26	17	1	8	48:28	35
Гърция АЕК (2)	8	2	3	3	12:14	7
Дания Б ОЗ Копенхаген (2)	6	2	1	3	10:9	5
Италия Интер (4)	32	21	7	4	53:20	49
Люксембург Юнион (1)	2	0	0	2	0:14	0
Полша Гурник (6)	25	14	2	9	38:39	30
Португалия Бенфика (10)	62	35	13	14	155:76	103
Румъния Динамо Бук (5)	18	9	1	8	32:37	19
С. Ирландия Линфилд (5)	13	3	4	6	22:33	10
Турция Галата сарай (4)	19	8	3	8	27:27	19
Унгария Дожа Уйпеш (2)	6	3	0	3	10:13	6
Финландия Лахти Рейпас (2)	6	2	1	3	7:21	5
Холандия Фейенорд (4)	25	13	6	6	53:29	32
Аякс (6)	33	16	7	10	60:38	39
Чехословакия Спартак Търн (2)	12	7	2	3	33:13	16
Швейцария Грасхопърс (1)	4	1	1	2	5:6	3
Швеция ФФ Малмьо (3)	6	2	0	4	9:18	4
Шотландия Селтик (5)	32	19	5	8	67:25	43

Дебютанти са: Австрия — Вакер Инсбрук (той се обедини с Ватенс и занапред ще носи името ФК Тирол), Англия — Арсенал, ГДР — Динамо Дрезден, ГФР — Борусия Мьонхенгладбах, Ейре — Корк Хайбърниъс, Испания — Акранес, Испания — Валенсия, Норвегия — Стрёмгодсет, СССР — ЦСКА, Франция — Марселия, Югославия — Хайдук.

КУПА НА НОСИТЕЛИТЕ НА КУПИ

Австрия Аустрия Виена (2)	4	1	0	3	3:9	2
Англия Ливърпул* (1)	9	5	1	3	12:6	11
Челси (1)	10	7	2	1	17:8	14
ГФР Байерн (2)	17	10	5	2	32:15	25
Гърция Олимпиакос (5)	17	7	3	7	22:29	17
Дания Б 1909 Одензе (1)	2	0	0	2	2:6	0
Ейре Лимерик (1)	2	0	0	2	1:4	0
Испания Барселона (2)	12	6	4	2	28:18	16
Италия Торино (2)	13	6	2	5	21:15	14
Норвегия Лин Осло* (1)	6	2	1	3	13:12	5
Полша Заглембе Сосн* (2)	5	1	1	3	2:9	3
Португалия Спортинг (2)	14	7	4	3	37:15	18
Уелс Кардиф Сити (6)	29	13	9	7	51:27	35
Франция Рен (1)	2	0	1	1	0:2	1
Холандия Спарта Роттерд* (2)	6	3	1	2	12:8	7
Швейцария Сервет (1)	6	3	1	2	6:6	7
Шотландия Гл. Рейнджърс* (4)	25	11	4	10	43:30	26

Ще дебютират: Белгия — Боерскот, ГДР — Динамо Берлин*, Испания — Фрам Рейкявик, Люксембург — Ошараж, С. Ирландия — Дистълери, СССР — Динамо Москва, Унгария — Комло*, Финландия — Илвес Кисат, Чехословакия — Пилзен*, Югославия — Цървена звезда.

Забележка: Със звездичка са отбелязани ония отбори, които не са носители на националната купа, а са били победени на финала от шампиона на страната.

КУПА НА УЕФА

Австрия (2 отбора) — Аустрия Залцбург и Ралид, Англия (4) — Лийдс, Уулвърхямптън, Тотнъм и Саутхямптън, Албания (1) — Влазния, Белгия (3) — Брюж, Андерлехт и Лиерс, ГДР (2) — Карл Цайс и Хемс Хале, ГФР (4) — Херта (Зап. Берлин), Айнтрахт Брауншвайг, Хамбургер ШФ и Шалке 04, Гърция (1) — Паниониос, Дания (1) — Академиск Копенхаген, Ейре (1) — Дрогеда, Ирландия (1) — ИБК Кефлавик, Испания (4) — Атлетико Мадрид, Реал Мадрид, Атлетико Билбао и Челта, Италия (4) — Наполи, Ювентус, Болоня и Рома, Люксембург (1) — Арис, Нор-

вегия (1) — Розенборг, Полша (2) — Легия и Погон, Португалия (3) — Порту, Сетубал и Академика, Румъния (2) — Рапид и Стяуа, С. Ирландия (1) — Глен торан, СССР (1) — Спартак Москва, Турция (1) — Фенербахче, Унгария (2) — Ференцварош и Вашаш, Финландия (1) — Палосеура, Франция (3) — Сент Етиен, Нант и Ним, Холандия (2) — АДО Хага и Айндховен, Чехословакия (2) — ВСС Кошице и Теплице, Швейцария (2) — Базел и Лугано, Швеция (2) — Атавидберг и Юргорден, Шотландия (3) — Абърдийн, Сейнт Джонстън и Дънди, Югославия (3) — Динамо, Железничар и ОФК Београд.

отборите, и федерацията да вземат най-пълноценни мерки за най-разумна лятна почивка.

● Българските отбори започват голямата международна борба, без да са успели да ликвидират „празнотите“ в своите състави. Обикновено напрегнатият край на първенствата пречи да се правят експерименти; никой не рискува в първите кръгове заради желанието да обиграе своя стабилен състав за срещите на европейския терен. И се стига до омагьосан кръг, който в края на краищата не носи полза, а вреда на нашите участници.

От този омагьосан кръг трябва наистина да се излезе...

● Психологическите пречки също не са малки. В някоя от случаите има преклонение пред имената на съперниците (спомнете си двубоите на „Левски“ срещу „Бенфика“, на ЦСКА — с „Интер“); в други връх взема подценяването.

Бъдат ли ликвидирани тези слабости, нашите отбори ще имат далеч по-големи възможности да изпълнят решението да се класират за полуфиналите. И да атакуват собствените си

РЕКОРДИ

Дългогодишното участие на българските състави роди и първите рекорди (сред българските футболисти). И някои от тях могат да бъдат подобрени...

● Най-много срещи за купата на европейските шампиони досега е играл Иван Колев — 25, следван от Найденов, Панайотов, Цанев и Якимов — по 21. С други думи, Якимов може да надмине своя съотборник, ако армейците играят на четвъртфиналите (и ако сам той играе във всички срещи...)

● Четирима състезатели — Панайотов, Цанев, Котков и Аспарухов — са отбелязали досега най-много голове в турнирите на шампионите — по 7. Непосредствено след тях е Якимов (заедно с Колев) — 6 гола.

... Така Якимов ще стартира, настроен на борба срещу всички, които са пред него в нашето вътрешно „класиране“.

Както всички състави ще се борят срещу „Аякс“ и „Челси“, сегашните носители на двата трофея...

БЪЛГАРИТЕ В ДОСЕГАШНИТЕ ТУРНИРИ

КУПА НА ШАМПИОНИТЕ

ЦСКА „Септ. знаме“ (9)	34	14	7	13	63:60
„Левски—Спартак“ (2)	6	2	1	3	14:11
„Локомотив“ (Сф) (1)	4	2	0	2	15:13
„Спартак“ (Пд) (1)	4	1	1	2	3:3
„Тракия“ (1)	2	1	0	1	2:3

КУПА НА КУПИТЕ

„Славия“ (3)	15	5	3	7	18:13
ЦСКА „Септ. зн.“ (2)	8	5	0	3	17:5
„Левски—Спартак“ (2)	8	4	2	2	18:10
„Тракия“ (1)	6	3	1	2	13:9
„Спартак“ (Вн) (1)	2	0	1	1	2:5

Във Виена започна световното първенство по фехтовка. Един спорт, който само до преди 15 години беше монопол на западноевропейските страни, сега вече почти изцяло дължи своето развитие на социалистическата фехтовална школа. Съдете сами: от 88 златни медала, раздадени в последните 11 световни първенства, представителите на социалистическия лагер са завоювали 74 (!), а само съветските спортисти — 43! Подобно ще бъде и положението във Виена. През тази призма трябва да се гледа на всичко, което ще ни поднесат „безкръвните дуели“ в австрийската столица през следващите дни.

Рапира. Това е единственото оръжие, където при мъжете, и то само в индивидуалните състезания — хегемонията на социалистическите страни е нарушена. Но двукратният световен шампион Фридрих Весел (ГФР) ще трябва да положи големи усилия, за да се добере отново до победата. Сребърните призовори от Хавана и Анкара — младите светски фехтовачи В. Станкович и Л. Романов — вече не му отстъпват по рутина, а съотборникът им В. Путятин, световен шампион от Монреал през 1967 г., е в разцвета на силите си. Не са малки шансовете и на унгарските братя Камути, на поляците Войда и Домбровски, французина Ноел и младия Циу — най-добрата румънска рапира.

При жените смяната на поколенията става по-трудно: всички световни шампионки от 1962 г. насам още не са напуснали фехтовалната пътека. И въпреки че 6 пъти поред титлата отива у съветската състезателка, това винаги е ставало трудно. Претендентките са все опитни, рутинирани спортистки, минали през огъня на десетки състезания, опознали се добре една с друга. Г. Горохова и Е. Новикова-Белова ще срещнат сериозни противнички в лицето на румънките И. Дримба и Сабо, унгарките Рейтйо и Шакович.

Шнара. Седмото място на СССР в миналогодишния шампионат беше най-голямата изненада, още повече като се има предвид, че А. Никанчиков и С. Парамонов се класираха първи и втори в индивидуалните състезания. Сега, освен че ще защитават личните си медали, те ще търсят

Българският отбор на сабя (от ляво на дясно): В. Николов, Б. Ставрев, Ж. Спиридонов и Ан. Михайлов.

ОРЪЖИЕТО Е КРЪСТОСАНО

реабилитация и в отборните срещи. Заслуженият треньор на СССР Л. Сайчук има на кого да разчита за останалите места в отбора: олимпийският шампион Г. Крис, младите И. Валетов и Г. Завицки, а също така В. Разсолко и В. Модзольски. Техни достойни противници ще бъдат преди всичко унгарските слажисти начело с Кулчар и Фенвеш, поляците Гоншор и световният шампион за 1969 г. Анджейевски, французите Жан и Ладегайери, шведът фон Есен...

Сабя. Четири години поред титлата бе в СССР. Сега бившите световни шампиони М. Ракита и В. Сидяк заедно с колегите си В. Назимов и Е. Винокуров ще защищават това голямо постижение преди всичкото срещу унгарските сабьори, водени от световния шампион Т. Пежа.

носител на златен медал от олимпиадата в Токио. Поляците отново ще имат в редиците си двукратния световен шампион, прославения майор от полската армия Йежи Павловски. Спортистът на 25-летието в Полша, олимпийски шампион от Мексико, и тая година стана първенец на страната си

НИЕ ДЪРЖИМ ДОБРЕ САМО
САБЯТА...

Българските фехтовачи все още не могат да достигнат майсторите в тоя красив спорт. Само сабьорите не са аутсайдери на световната фехтовална пътека. Минналата година на световното първенство в Анкра те се класираха пети, оставиха след себе си страни с традиции и успехи като Франция и ГФР. Нашите изтъкнати състезатели Б. Ставрев и Ж. Спири-

донов могат вече да разчитат на реалната подкрепа на младите А. Михайлов, В. Николов, Ст. Липчев, Хр. Христов, Н. Спирidonov. Не случайно отборът с треньор Ф. Магар е включен в предолимпийския подготовка. Двете балкански титли на Спирidonov и на отбора, второто място на Ставев в тазгодишния турнир в Париж, класирането му на полуфинала в състезанията за купата на Унгария, отборното пето място на „Академик“ в турнира за купата на европейският шампиони — всички тия успехи говорят, че на нашите саблорци може да се разчита. И ако в завършилия неотдавна турнир на социалистически страни представянето им бе слабо, това не бива да отчайва никого. Отборът има сили да запази петото си място от Анкара. Зависи как ще воюва на пътеката във Виена!

Михайло ПЕКАВСКИ

Ивайло ЛЕКАРСКИ

СПОРТЪТ НЕ ОТ ВЧЕРА

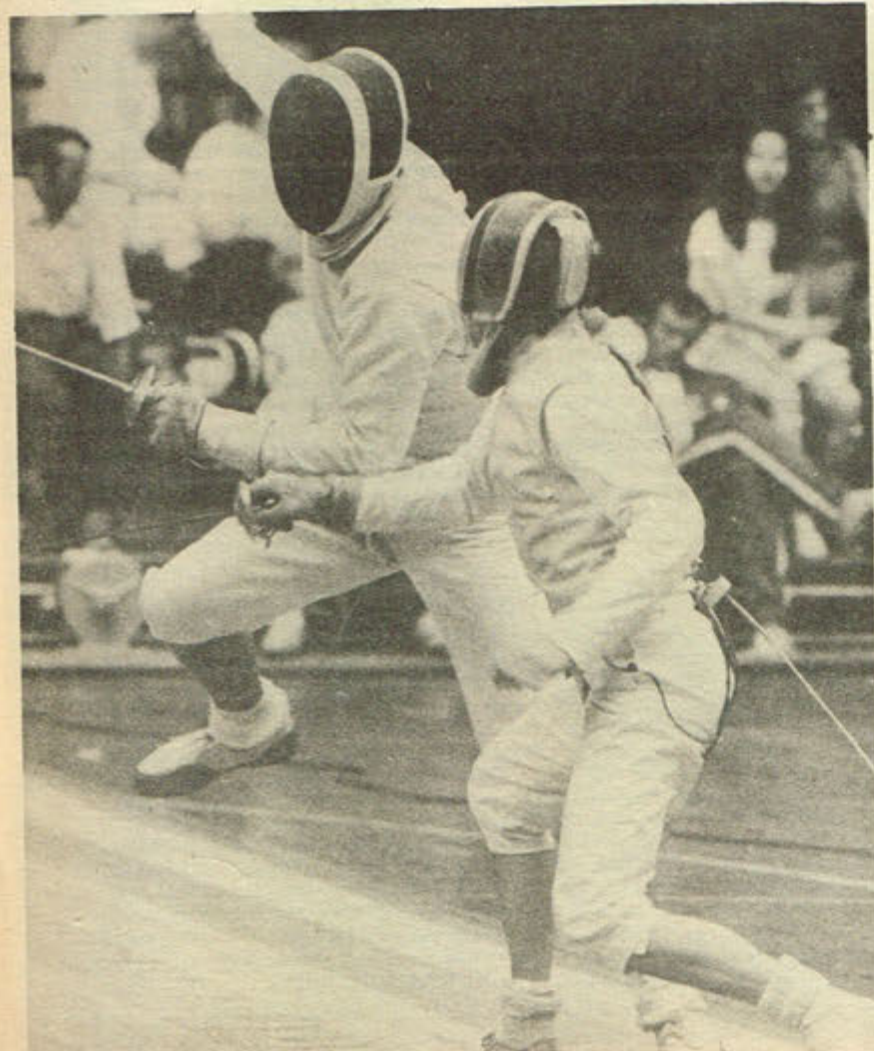
ОЩЕ ПРИ
ФАРАОНИТ

Един от барелефите, които сяват прочутия храм в Ме. Абу, построен от египетския цар Рамзес III през 1190 г. предишната ера, представлява ...
знание по фехтовка. Приликът почти пълна: участниците държат саби, а лицата им са с тигри с предпазни маски! Не ли и съдии, които носят специални отличителни знаци — голямо перо и гръбни, които придружават рефери, окончателно ги убиват, че става дума за истински стезане — преди схватката затварят се поздравяват друг, по време на боя зрител ги окуражават с всевъзможни гласове, а после победителят дръвва фараона с оръжие в Тона е началото. А после ... еле трябва да минат цели 3 км, преди фехтовката отново да не спорт. През Средновековието се смята за една от „седемте городни страсти“ на рицарите по своите особености и характер твърде далече от днешните и нятия за фехтовалното изкуство. След появата на огнестрелното оръжие воините захвърлят тежките лезни доспехи и мечовете. Оръжията майстори започват да правят леки шлагги и саби, за да владеене се иска повече сила, техника и бързина, отколкото сила. Така в началото на 16 век в Испания отново се правят фехтовката. След нови стили тя вече е на почетно място, а малко по-късно — и в Франция.

Фехтовката заслужено ни
место още в програмата на
те олимпийски игри през 1896
Атина (само рапира и саба).
гата се присъединява към т
оръжия на игрите през 1900
Париж, а от 1908 г. вече се о
жрат и отборни състезания.
олимпийския форум женит
появяват за пръв път през 19
Международната федерация
фехтовка (FIE) е основана
1913 г. в Париж. Тогава се из
вят и първите официални про
 които с много малко измнен
в сила и до днес. По-късни
състезания са предимно от т
късния характер. Например с
жестите дълго са търсали си
средство за безпощибно мар
но на тушовете (ударите), ко
разменият състезателите. Ту
до на око, са били съвсем
непрекъснати разпирания и т
настири, защото наистина е т
да се вземе правилно решени
бързината, с които се разни
битията върху фехтовалната
ка. В началото на века са
използувани специални та
от кожа или плат, прикрива
върха на оръжието и потопя
бом, които оставяли следа по
клото на поразения противни
Двешната електрическа си
за фиксиране на тушовете е
дена през 1931 г. от швейц
Палан и става задължителна
европейското първенство пре
г. в Будапеща.
Европейски първенства п
товка вече няма. Всяка годи
организира световно първенс
с изключение на олимпийски
дни, когато и без това игри
бират най-добрите фехтов
пднатата.

Figure 10-10

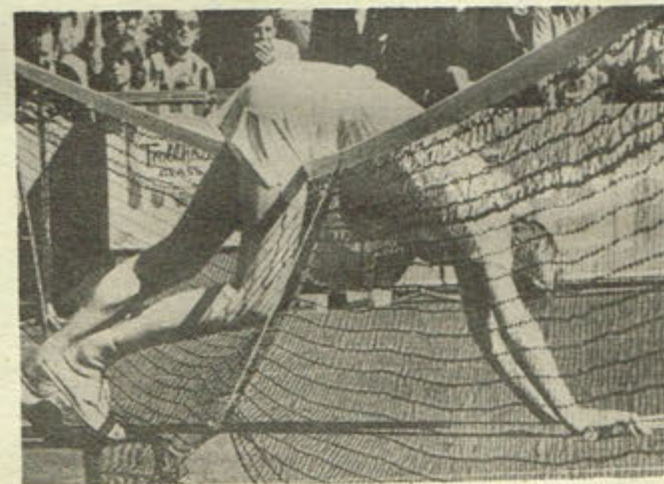
Кой ще спечели боя: Лейбович (СССР) или Циу (Рум)! И двамата са в основните състави на своите национални отбори (рапира).

Понякога се случва и това! Загубил равновесие при посрещането на една топка, шведският тенисист Лундквист уви сва на мрежката в един момент от двубоя си с англичанина Мълиган по време на неотдавнашния международен турнир в Стокхолм.

Снимка: Пресенс билд — БТА

Друг курьоз, този път на футболния терен. В квалификационния двубой за европейско първенство Швейцария — Гърция 1:0 е отсден неприя свободен удар на 5 метра от вратата на гостите. Осем гръцки играчи и вратарят заемат позиция на голлинията!

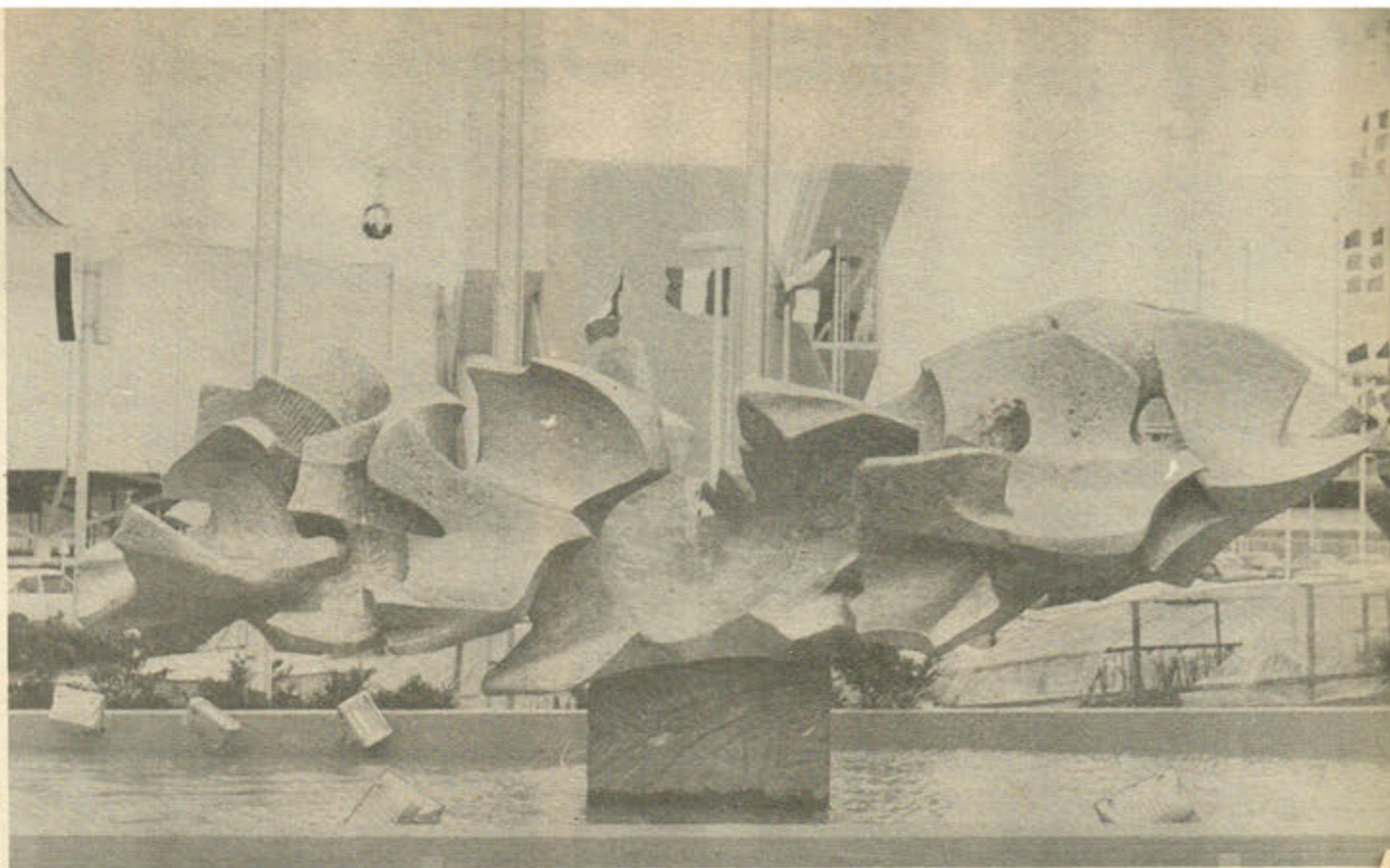
В АТЕЛИЕТО НА СКУЛПТОРА ВАЛЕНТИН СТАРЧЕВ

Рекордът ми за Япония: — От 10 000 м височина тя е съвсем малка, със сам прилича на това, което познаваме от географската карта — верига от пръснати в морето островчета, — и тя се струва невероятно как на тях могат да се съберат 100 милиона японци с техните оризови полета, транзисторни и електронни заводи, корабостроителници с огромни танкери и... Осака с Експо-70".

Валентин Старчев е изживял немалко вълнения в своя живот. Но нито, пред какъвто старт не се е вълнувал така, както при своя старт в голямото изкуство, както при старта на своето най-отговорно състезание: състезанието със стотици артисти, скулптори, дошли да представят по най-импозантен начин своите страни чрез оформяването на павилионите на Експо-70". Световните изложения — това са върховете, до които достига човечеството в своето развитие! Те обединяват най-добрите умиш, най-талантливите ръце на всяка страна. И затова за всички нас, които познаваме Старчев, представянето на павилионите е голямо изкуство, ни представя пред целия свят. Старчев прелетя до Осака и не само „Гълъби“ станаха символът на нашия павилион, на нашата страна. И ако „Старт“ беше издание с друг характер, можеше дълго да се говори за тази композиция. Но нас ни интересуваше не само скулпторът Валентин Старчев.

— Помня моя треньор Филип Войводов, който сам рисува и който не искаше от мене само да бягам. Мисля, че той вкарваше в мене това, което трябва да бъде всеки спор-

ГЪЛЪБИ ЛЕТЯТ В ОСАКА

тист — човек, за когото пистата и теренът не са китайска стена, зад която е всичко друго освен спорта...

— Но днес натоварванията са толкова високи! Мнозина твърдят, че не остава време за нищо друго.

— Не познавам добре сегашните натоварвания. Но зная, че и по мое време, когато се тренираше по пет пъти, по време на лагери и десет пъти седмично, мнозина твърдяха същото... Но има много примери, които утвърждават обратното.

— През 1955 г. Вие поставихте един отличен рекорд на 400 м гладко бягане — 48,6 сек. Днес, 16 години по-късно, с това постижение все още бихте се наредили сред първите десет атлети. Трудно ли достигнахте този връх?

— Движението, бързината за мене бяха естествени качества, вродени. Те ми харесваха и сега ми харесват. И в скулптурата ме радва бързата работа на пръстите над глина, нищо не ми коства по петдесет пъти на ден да се качвам и слизам от скелето на някой архитектурен детайл или голяма скулптурна композиция. На пистата израснах с едно забележително поколение български атлети — Веселина Коларова, Хлебаров, Гургушинов, Михаил Бъчваров... Състезавах се от името на „Академик“ и винаги ще помня нашия задръжен отбор. Сред такава приятелска атмосфера тренировката на стадиона беше удоволствие, защото онзи микроклимат, който се създаваше, бе истински стимулатор. Особено ми харесваха щафетните бягания, защото тук всеки от нас се стремеше да помогне колкото се може повече на следващия пост в името на дружба, в името на „Академик“.

— След Вас и Веска Коларова по нашите писти не сме виждали атлети, които да бягат с такава лекота. Кой Ви беше учителът, от когото възприехте този стил?

— Помните ли големия съветски бегач Ардалион Игнатев! С него бягах в Белград, когато поставих рекорда си на 400 м. Той не тичаше, той плуваше във въздуха и просто ме изтегли напред. Учех се от него, от неговите кинограми, от личните разговори и упражненията, които той ми даде.

... Валентин Старчев завърши спортната си кариера през

1959 г., когато стана за последен път шампион на България. За осемте години, които прекара на пистата, той оставя почерк в историята на нашата атлетика, остана в нея мо с резултатите си, но и с великолепия си стил. 100 м (10,7), 200 м (21,7), най-много 400 м и щафетите, който път на този нежен бегач му се събирала по старта в едно първенство. Той ги пробягваше красиво, това се връщаше да работи в ателието си...

— Обичам скулптурата, защото в нея има борба, доляване на материала, харесва ми този суров контур, ната, гипса, камъка. Мисля, че скулптурата, в която дък се търси все повече динамика, може да има пехи в спортната тематика. Моята дипломна работа „Кохвървач“. В първата изложба на младите скулптори ставих с „Борба“, която бе награждена. По-късно кои теми, като портретите на Туполев, Дзержински, зидици като „Митинг“, изработих и фигурата „Висш

Но Старчев в последно време се ориентира към областта на архитектурното оформление. Той преподавател в Архитектурния факултет на Висшия строителен институт. Неговите студенти се учат, но ще бъде хубаво и приятелите му от спорта да се вгледат при случай в декоративното оформление на хотел-сладкарницата „София“, на комплекс „Слънчев бряг“, операта в Стара Загора, паметниците в Ботунец, Чирповци и други на които той е работил сам или в колектив.

— Искам в изкуството ми винаги да личи българският дух. Искам общочовешките проблеми да предавам от морална гледна точка, от гледната точка на българина.

Старчев работи много, без да жали сили. Такъв беше и в атлетическата писта. Най-новото, върху което се труди, един релеф за Габрово, красив параден вход за Стара Загора; замисля и някои спортни творби. В ателието му, недалеч от зала „Фестивална“, царят строгите порядки на спортния режим, на спортното себеприличане и дух, на спортната упоритост и воля за успех.

Климент ВЕЛИЧКО

СРЕДИЩЕ ЗА ЗНАНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ

за да се стигне до днешните най-модерни модели. Успоредно с това се проследява и историята на организирания живот на кинки-спорта в Полша — от появата на първото дружество за кинки-спорт в 1868 г. до днес.

И така е в почти всички спортове — някъде по-скромно, другаде по-богато, но със стремеж всичко да се попълва и добива завършен вид.

Особено интригуващи са експонатите за развитието на колоезденето (тук се започва от най-стария тип велосипед — на К. Ф. Дрез от 1830—1835 г.), на спортното седло, на ски-съоръженията, на стрелковите уреди и пр.

С особено вълнение се срещаш с лични предмети на легендарния полски атлет Януш Кусочински, убит от хитлеристите: неговия тренировъчен дневник, хронометър, с който си е служил по време на тренировки и състезания, дипломи и медали, спечелени на големи състезания, вклю-

чително златния медал за победата му на олимпийските игри в Лос Анжелес през 1932 година... Потръпваш три спомена за хитлеристките зверства, но отдаваш и велика почит на несломимия дух на поляка: пред тебе са купите — награди за победителите в състезанията по футбол и баскетбол, значката за готовност „Йот“, почетни дипломи и дневник за спортния живот в пленнически лагер Волденберг по време на Втората световна война, всичко правено тайно и на ръка. И в ония тежки дни поляците са мислели за спорта, който помага духът и тялото да не отслабват!

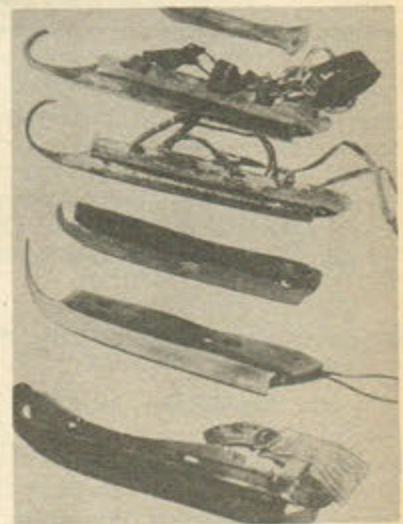
В отдела за изкуство се намират предимно работи, наградени на тържествените в Полша конкурси, уреджани от Полския олимпийски комитет. В тях винаги са участвували най-изтъкнати полски творци. Тук са картини, графики, скулптури, декоративни тъкани и плакати със спортна тематика. В библиотеката пък се нами-

рат книги, списания и архивни материали, които са твърде полезни за историците на спорта.

Музеят е твърде посещаван — около 50 000 души, предимно младежи, всяка година се запознават с него и той им влияе да увеличават своите познания за спорта, да го обикнат още по-силно, да се гордеят с постиженията на своите предци. Музейните работници не са се затворили и изолирали между неговите четири стени. Периодически по подходящи поводи те уреждат хубави изложби, които имат голям успех, например „Из живота на колоезденето“, „Полският век ски-спорт в Полша“, „50 години под олимпийски флаг“ и др. В началото на тази година голям успех имаше в Швейцария изложбата на полския плакат, а на международното биенале „Спортът в изкуството“ в Барселона в края на май полските творци спечелиха две първи и четири втори награди. Колекцията беше представена от Музея на спорта във Варшава.

Варшава — София

Александър ЯСНИКОВ

Кинки, използвани в XII—XIX в.

Медал-награда на олимпийските игри в Атина — 1896 г.

МЛАДИТЕ ВЛАДЕЯТ ТЕРЕНИТ

В предварителните прогнози Нели Панова от Велико Търново не фигурираше като победителка. Посочваха се и Геновева Симеонова, и Мая Петкова, и Елена Модева. Надигра ги Нели.

РЕПЛИКИ В ЗАЛАТА С КОМЕНТАР

Тодор Кукуванов — отговорен се кретар на БФГ:

— За много от младите състезатели би трябвало да се запитаме: Струвало ли си е да се разкарват чак дотук? Или казано по-остро — струва ли си да имаме 150 щатни и 200 хонорувани тренъори, когато се виждат резултатите в работата само на неколцина?

[Наистина от тези 60 отбора са мо няколко действително воюваха. Другите участваха. Тук едва ли можем да се задоволим с призова на Кубертен: „Важното е да се участва.“ А когато идваше ред на шампионата, до уредите виждахме само неколцина от многобройната армия на тренъорите. Какво си струва и какво не, федерацията си гурно ще реши, но това е въпрос, който действително си струва да се разгледа не само в една реплика.]

Малин Спасов — директор на спортната школа в Перник:

— Ако тренъорите ни бяха амбициозни като Стефан Станев от Варна и Маргарит Кръстев от Перник, не бихме се безпокоили за бъдещето на спортната гимнастика.

[Наистина ако тренъорите бяха амбициозни като варненските, перникските, русенските, пловдивските, всичко би било наред. А може би тъкмо при тях федерацията би трябвало да съсредоточи внимание, грижи и средства. Защото в този труден спорт само талантливите и амбициозните могат да постигнат нещо, а принципът — да се дава на този, който дава — сигурно би помогнал и на другите, които още не са се събудили.]

Недев — тренъор на горнооряховските пионери:

— Най-напред трябва да се започне с трудното, с оригиналното. Състезателите трябва да свикнат с

3 м с Галина Шамрай — съветска тренъорка:

— Трябва да се започне с работата по стила, а след това да се го ни трудното, защото не се ли свикне с изцялото изпълнение още в първите стъпки, няма кога да се наваксва.

[Струва ми се, че в този спор Шамрай е права, и все пак добре би било да има повече „неправи“ като Недев, юриста от Горна Оряховица, който без всякакви условия, но с много любов към гимнастиката вече години наред прави много повече от много специалисти и носи свой почерк, свое търсене и свое откритие.]

Всички питаха:

— Какво чакат софийските дружества?

[Добрата амбиция няма софийско жителство — това пролича още в самото начало. Само при юноши — старша възраст — се чу името на софиянци. От 180-те старта за шампионата на уредите състезателите на ЦСКА се явиха 19 пъти, на „ЖСК—Славия“ — 5 пъти и 156 пъти — от Варна, Перник, Русе, Пловдив... И въпреки че гимнастиците на ЦСКА се постаряха да тушират до известна степен впечатление то от бледото представяне на столци, не можем да се съгласим, че беше според възможностите на това голямо дружество. Какво ли бихме могли да кажем за „Левски—Спартак“, който има в мъжкия си отбор Райчо Христов и Стефан Зоев, а нямаше нито един отбор в групата на момчетата! В младшата възраст — девойки — „ЖСК—Славия“ се яви с деца, които бяха посрещнати с весело оживление и изпратени със съжаление.

И не случайно всички се питаха какво чакат софийските дружества, та не идват с отбори, каквито им прилича, на тези състезания. И отговорът идваше така спонтанно, както и въпросът.

Чакат да пораснат състезателите

ДА — отговори първият ден!

Трудно би било да се определи как ще изглежда след няколко години нашата женска и мъжка спортна гимнастика, ако се съди по това, което видяхме през тези шест дни в Пловдив в трите групи. Всъщност възрастовият принцип съвсем не беше на почет. В младшата група имаше и пионери, и шестнадесетгодишни, в старшата — тринадесетгодишни... Така както е било удобно на дружествата, когато са пресмятали къде какво класиране могат да очакват. Но това не е най-важното. Дали федерацията ще нарече тези групи пионерска, младша, старша или ще въведе някакви разреди, това е въпрос на разбиране, което търпи промени. Важно в случая беше, че в шест дни дефилира цялата гимнастическа спортна младост! Прииждаха поток след поток — 60 отбора — и ту тук, ту там припламваше по някоя искра. В някои отбори по една, в други — по повече, в повече то — нито една! Най-напред в първия ден се явиха пионерите и залата се оживи от тази многобройна шумна армия от чудесни деца. Поне от петнадесетина може да се очаква добро бъдеще...

ЩЕ ИМАМЕ ЛИ ГОЛЯМА ГИМНАСТИКА?

НЕ — отговори третият ден!

След пионерите дойдоха девойките и юношите — старша възраст — и настроението в залата спадна. Появиха се и първите тревожни въпроси: Защо така рязко се стеснява пирамидата — при момчетата 12 отбора в пионерската група, 9 в младшата и само 3 в старшата! Къде изтичат тези талантливи, надеждни гимнастици, които видяхме в предишните години? Дали няма да се загубят и някои от тези, на които сега се радваме? Какво е станало с чудесния през миналата година отбор на Плевен (девойки), който сега ти е жал да гледаш? Защо шампионът Красимир Михайлов миналата година повече ни харесваше, когато не успя да стане първ? Защо тъкмо в тази възраст, която трябва

да бъде непосредствен резерв на националните ни отбори, и за?

ДА — отговори шестият

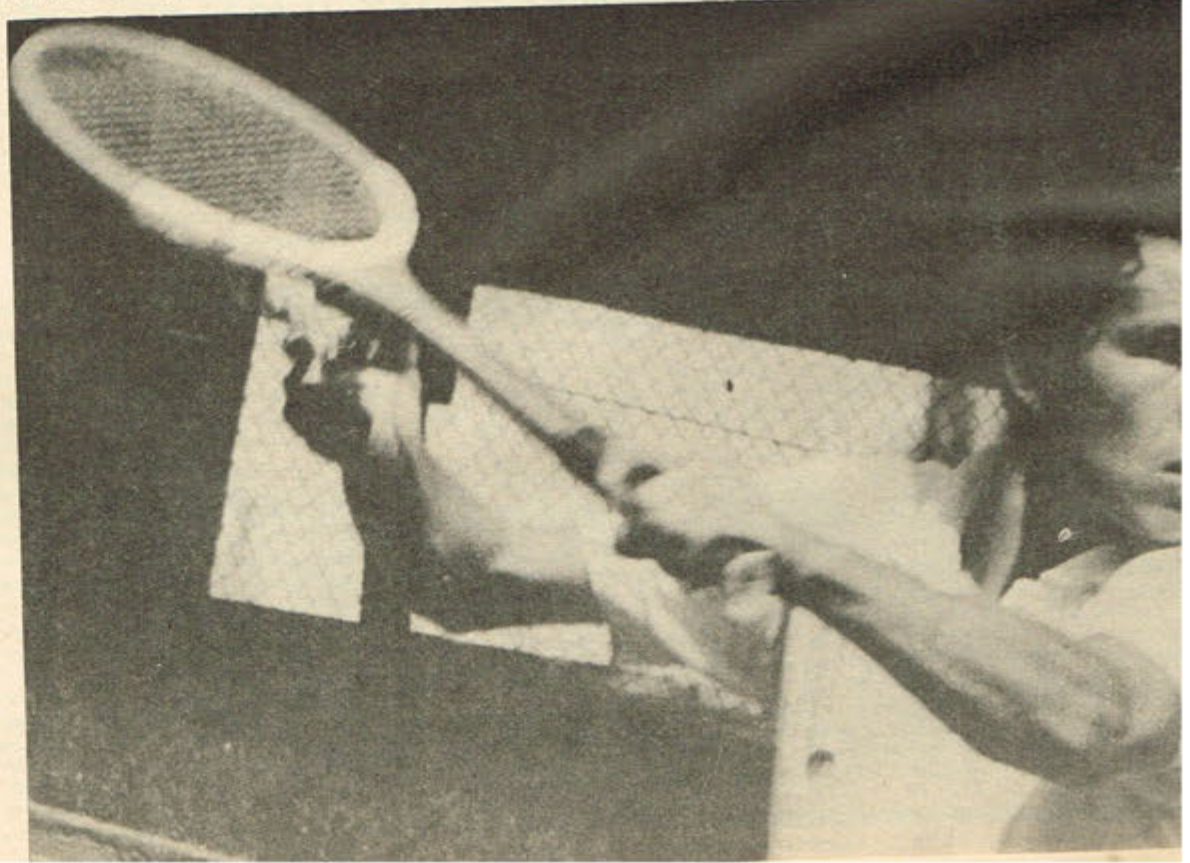
След неприятното впечатление, което оставиха юношите от старша възраст, настъпи отново дух — този път от младшата. И в многобоя, и в шампионата уредите видяхме гимнастички, които могат да съперничат на включените в националните отбори титуляри. И изпълнение, и „мъжки“ нения показаха момчетата. Появиха се и имена, които лата вече очакваше и след Андрей Керанов, Нели Панова, хомир Михайлов, Мая Елена Модева, Геновева... Фотко Фотев...

И така: „да“ в двете групи в третата — на пръв поглед сът е добър, а не е. Защо струват многото „да“ в когато добрите надежди някъде на сред пътя.

Маргарита РАН
Снимки: Емил МАНД

Симеон Арабаджиев (ЦСКА) — републикански шампион по тенис при юношите — ст. възраст.

ШАМПИОНИ

Пионерки:
Рени Димитрова (Тр. Тракия) (Пд)

Пионери:
Данчо Йорданов (Чм Черно море) (Вн)

Младша възраст
девойки:
Нели Панова (Ет-ВТ) Перник

юноши:
Андрей Керанов (Чм Черно море) (Вн)

Старша възраст
девойки:
Христина Ставрева Чернб море (Вн)
юноши:
Красимир Михайлов (ЦСКА) Спартак (Пл)

Тихомир Михайлов от втори в многобоя, специалната публика, и съдиите. Ха го за смелостта, за те и трудни упражнения

ИНТЕРВЮ

Веселеонора Савова успя да привлече вниманието на специалистите с добрата си игра. И тя, и целият севлиеВСКИ отбор се радваха на голямо внимание. Радваха им се всички, с изключение на... противниците! Две минути след победата срещу „Левски—Спартак“, която не изненада никого, седмоласничката Веселеонора Савова даде първото си интервю:

— Защо избра волейбола?

— Аз не съм го избирала. „Избра ме“ другарят Маринов. Играех на улицата народна топка. Той ме извика и каза, че от мене ще стане добра волейболистка. Не знаех дали ще стана, но съм му много благодарна.

— На какво според тебе се дължи победата ви срещу „Левски—Спартак“?

— Смятам, че силите ни бяха равни, но ние бяхме по-добър колектив и имаме повече воля. Другарят Маринов винаги ни учи да не се караме, когато губим, да си помагаме и всяка да играе за всички...

„Другарят Маринов“, преподавателят от Севлиево, който показва на много свои известни колеги съвременен волейбол, беше във всички отговори на момичето...

И докато разговаряхме с Веска, от залата долетяха нови радостни викове на новите победители — сега от ЦСКА „Септемврийско знаме“. Цяла седмица в двете пловдивски зали — на „Академик“ и на стадион „Девети септември“ — се състезаваха 24 волейболни отбора — пионери и девойки. Темпераментно, сърцато състезание и както казват специалистите — на много високо техническо равнище.

На снимката: Нападателят на севлиеВСКИТЕ волейболистки бяха много успешни срещу „синьобелите“

ЛИПСВАТ БЪРЗИНА И ДУХ

Водач на отбора на ГДР в турнира „Дружба“ бе държавният треньор на pista и шосе Богислав ШОЙНЕМАН. Всъщност не случайно той стана и обект на нашето интервю. Неговите възпитаници заедно с колеездачите на СССР оставиха най-добри впечатления с добрата си подготовка и предизвикателство...

— Какви са Вашите конкретни впечатления от завършилото пистово състезание?

— От спортно-технически аспект турнирът „Дружба“, който за пръв път се организира в България, не отстъпва на предишните четири през минатите години, състояли се в ГДР, Полша, Унгария и СССР. Разбира се, участниците бяха някои добри резултати — А. Вдовин (СССР), който в 1000 м от място постигна 1.11,2, а в 4000 м индивидуално преследване в това бягане нашият Р. Хегелхолц завърши за 5.10,0 мин. Ще се да отбележа и отличната организация, гостоприемството, както и чистотата pista!

— Нещо за българските юноши?

— На тях им липсват бързина и дух. Особено дух... В съвременния спорт морално-волевата подготовка е от съществено значение за победата!

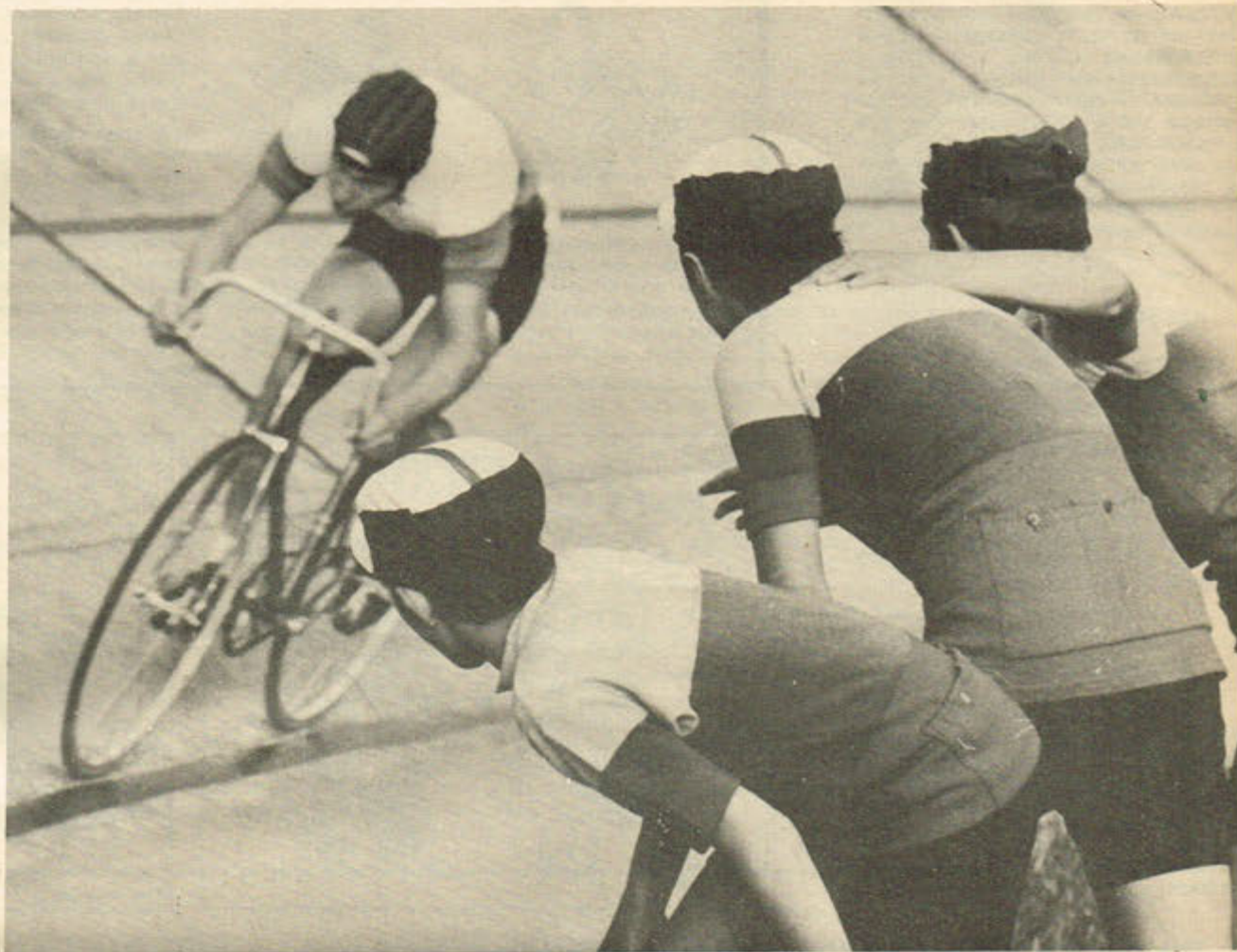
— На какво отдавате успеха на вашите юноши?

— Преди всичко на усърдната, целенасочена подготовка. В продължение на около месец и половина те участваха в шест контролни състезания. При това всеки от тях тренира рядко упорито и спазва строг режим. Всъщност в това е и цялата тайна на успеха.

ПОБЕДИТЕЛИТЕ В ТУРНИРА „ДРУЖБА“

1000 м от място — А. ВДОВИН (СССР) 1.11,2
4000 м индивидуално преследване — Р. ХЕГЕЛХОЛЦ (ГДР) 5.10,0
4000 м отборно преследване — ГДР 4.49,0
Бързина — ВЛ. НЕМЧЕНКО (СССР)
Тандем — А. ВДОВИН — ВЛ. НЕМЧЕНКО (СССР)
Издръжливост 90 обиколки — Р. ШИЛСГАРД (ГДР) 39 т.

В дисциплината „бързина“ не винаги подкрепата на съотборниците край pista помага...

Един от най-добрите млади петобойци — Н. Каменов (ЖСК—Сп)

Сабльорът К. Мерджански (ЦСКА) атакува К. Минков (Ви).

МЛАДИТЕ ВЛАДЕЯТ ТЕРЕНИТЕ

Старт

ЗАБАВНИ
МИНУТИ

МИНИ СЛУЧКИ

ХАНДБАЛ И МАРИХУАНА

Година наред любителите на ханд бала в Дания посрещат с усмивка националния състезател Пеле Нилсон. Причината за това е неговата външност на битник. Дълги коси, дълга брада и едно абсолютно безразличие към хода на играта... Но от няколко месеца Пеле Нилсон не се появява на терена. Този факт съвпадна със сензационното разкритие на датската полиция за това, къде изчезват някои младежи от столицата на страната. Оказало се, че те образували група, употребяваха хашиш, марихуана и други наркотици. Няколко младежи починали. Техните „колеги“ ги погребвали тайно на морския бряг или в някой парк. Пеле Нилсон се оказал сред живите, както и някои други спортисти, но общественият скандал принудил федерацията да го изключи от своите редове.

ЗАКУСКА ЗА 70 МЕТРА..

Европейският рекордьор на диск Рики Брух е колоритна фигура. Неговият диск прелита над 70-те метра. Но за да прати двата килограма на такава далечина, всяка сутрин той се справя с 2 големи чинии овесена каша, 2 литра мляко, 3 варени яйца, половин литър сок от ананаси, 5 хлебчета с масло, кафе... Що се отнася до обед и вечерята, това е друга тема на разговор...

ДВОЙКИТЕ НА ВРАТАРЯ

Когато синът на норвежкия вратар Карлсен получи двойка, той поднася бележника на баща си заедно със снимки от най-неприятните моменти в кариерата му. „И защо тези репортажи толкова много обичат да снимат головете!“ — възмущава се родителят, който твърди, че по този начин бащиният му авторитет се руши.

он след европейското първенство в Мадрид е случайно. Редакцията моли читателите на „Старт“ да не тъкват долните редове като наши тактически указания за поеденето на българските боксьори на ринга.

Моят кръвожаден противник ме просна на ринга и аз разбрах, че да спечеля лаврите на победата вече едва ли ще ми се удаде.

— Едно! — започна в това време да брои съдията.

— Не бързай — прошепнах аз, — не си на атлетически състезания.

— Две — продължи той и добави: — Такива са правилата, не съм ги измислил аз.

— Ти имаш ли син? — го запитах.

— Имам — каза той. — Три!

— Е, тогава представи си, че на това място лежи твоят първороден син.

КАК ДА ПЕЧЕЛИМ НА РИНГА

Фейлетон от Ханс ПЕТЕР

— Четири! — изкрещя той, но аз успях да доловя в гласа му лек трепет.

— И ето — твоят син се търкаля в краката ти с разбита челюст и непоносима болка в очите...

— Пе... пе... пет! — заекна той.

— Той лежи пред тебе и си спомня за своите бедни и нещастни...

от неговите измъчени очи се стичат слъзи върху шокаутирания челост. О!!!

— Шест! — проплака съдията.

... а десет хиляди зрители крещат и вят от радост, приветствуват жестокия победител, който стои разкрачен над него като демон и цинично се усмихва при вида на сразения си противник.

— Седем! — прошепна съдията през стиснати зъби и хвърли пълен с ненавист поглед към победителя.

... а късно вечерта, когато угаснал светлините на спортната зала, нещастният баща ще прегръща своя обезобразен син...

— Стига! — възкликна съдията и ми помогна да стана от пода, — ти си победител!

И узаконявайки победата ми, вдигна нагоре моята десница.

Когато стисках ръкавиците на моя победен противник, аз се наведох и му прошепнах на ухото:

— Човек трябва да умеє да работи преди всичко с главата си, а не с ръцете...

НАГРАДАТА НА

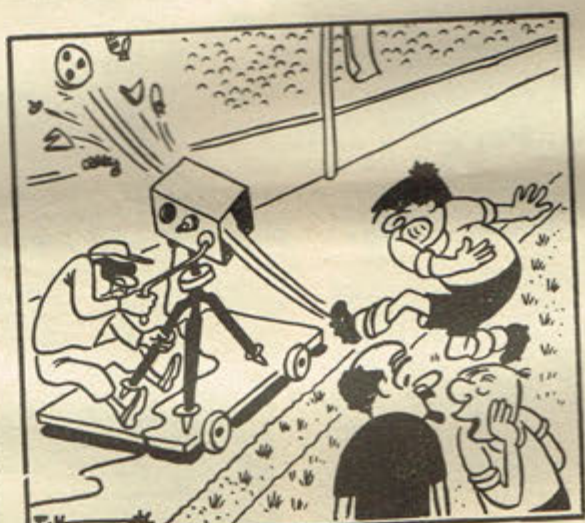
Вие си спомняте тази карикатура — тя бе поместена в бр. 2 на „Старт“. Беше ви предложено да участвате и в един малък конкурс — да ни изпратите вашия вариант за най-остроумен текст под нея.

В редакцията се получиха 265 писма. В много от тях имаше не само пряк отговор на задачата, но бяха изразени и мисли за нашето издание, имаше мнения и препоръки. За всички добри думи и съвети ние благодарим на нашите читатели.

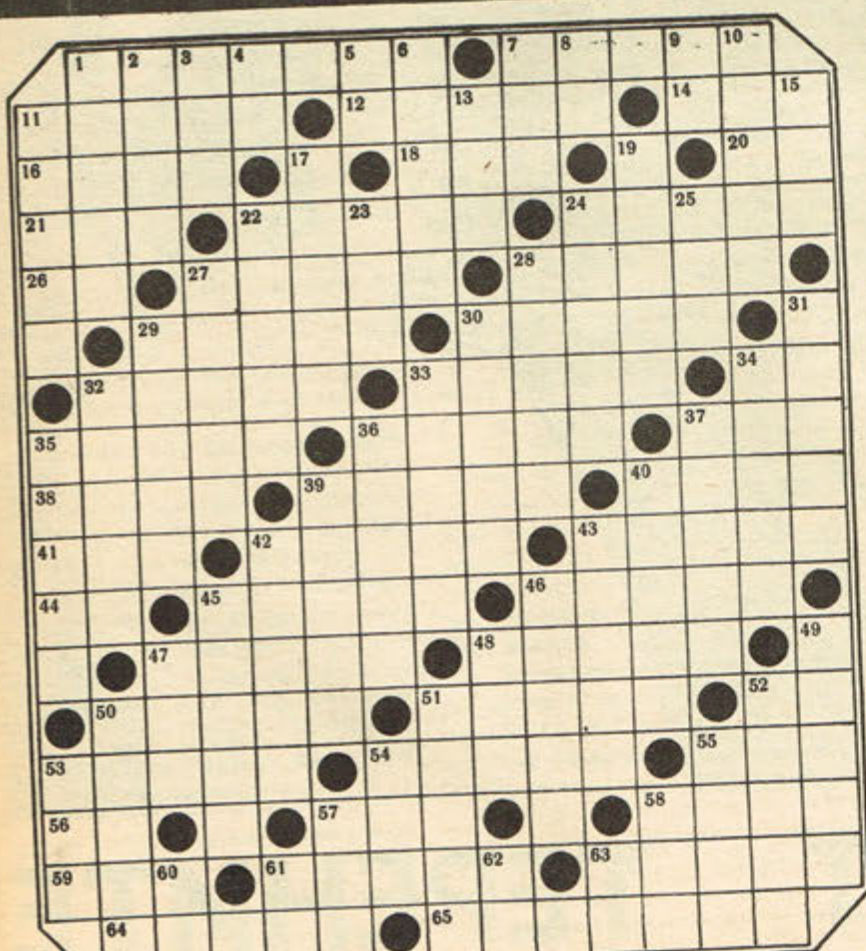
Що се отнася до карикатурата, внимание заслужава писмото на инж. Иван Бориславов от Ботевград, който намира „тази пълна асоциация в мислите на двамата футболисти“ като много опасно явление в нашия спорт. „Когато един истински любител на футбола гледа тази карикатура, в главата му идват един съвсем невесели мисли. При това положение е трудно той да измисли нещо смешно...“

Първата награда на „Старт“ получава студентът от Бургас Недялко Драганов, който е поставил надпис: „ДА БЪДЕШ ИЛИ ДА НЕ БЪДЕШ (В ЛИНЕЙКАТА)“. Драганов трябва да ни съобщи за коя футболна среща желае да му бъде осигурен билет на централната трибуна на стадион „Васил Левски“. Пътните разходи до София са също за сметка на редакцията на „Старт“.

На всички останали пожелаваме успех в следващите наши конкурси!

КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Републиканският шампион за 1971 г. по класическа борба в кат. 90 кг. 7. Известен италиански футболен отбор. 11. Футболист от „Локомотив“ (Пд) и националният отбор. 12. Известен наш волейболист. 14. Френски футболен отбор. 16. Длъжностно лице в древния Рим. 18. Дамска прическа. 20. Музикална нота. 21. Хищник от рода на котките. 22. Известен български хокеист. 24. Югославски футболен отбор. 26. Съветски киноартист. 27. Водач. 28. Футболист от „Марек“. 29. Съветски шахматист. 30. Футболист от „Черно море“. 38. Наш шахматист, реп. шампион за 1970 г. 33. Български щангист, реп. шампион за 1970 г. в кат. 67,5 кг. 34. Инициалите на футболист от „Тракия“. 35. Вдадена в сушата част от водно пространство. 36. Известен в близкото минало български футболист. 37. Инициалите на отдела в БСФС, който се занимава с олимпийската подготовка. 38. Азиатска държава. 39. Футболист от „Левски-Спартак“ и националният отбор. 40. Женска дреха (мн. ч.). 41. Немски писател, представител на критическия реализъм (1875—1955). 42. Известен наш състезател по спортна стрелба. 43. Подход за откриване или възприемане на познания и истини. 44. Инициалите на доскоро играещ наш футболист, участник в две световни първенства. 45. Футболист от „Етър“. 46. Известен в близкото минало футболист на „Славия“. 47. Световноизвестен в миналото български борец. 48. Български футболист от първите години след 9. IX. 1944 г. с 9 участия в нац. отбор. 50. Български футболист, рекордьор по броя на участията си в нац. отбор. 51.

Футболист от „ЖСК-Славия“. 52. Модел съветски хеликоптер. 53. Футболист от отбора на „Левски-Спартак“. 54. Футболист от ЦСКА. 55. „Септ. знаме“ и нац. отбор. 56. „Септ. знаме“ и нац. отбор. 57. Съветски шахматист — молети. 58. Съветски шахматист — молети. 59. Цвят на лицето. 60. Известен български плувец. 61. Известен български футболист. 62. Известен унгарски футболист. 63. Западногермански футболист отбор.

ОТВЕСНО: 1. Съветски футболист от сборния отбор на страната. 2. Известен италиански баскетболен отбор. 3. Кожна болест по главата. 4. Инициалите на български писател („Тревога“). 5. Част от кола. 6. Австрийски футболен отбор. 7. Инициалите на най-авторитетната международна спортна организация. 8. Инициалите на наша лекоатлетка. 9. Мярка за повърхнината. 10. Наш борец, двукратен реп. шампион в кат. 68 кг. 11. Наш футбол отбор, двукратен носител на Балканската купа. 12. Дълбок трап, яма. 13. Пособие за рязане. 14. Български борец, олимпийски шампион. 15. Наш народен художник. 16. Известен български борец, световен, европейски и олимпийски шампион. 17. Писа от Н. Островски. 18. Футболен отбор от северната „Б“ РФГ. 19. Вид спорт. 20. Известен съветски лекоатлет — скок дължина. 21. Наш боксьор в кат. 51 кг. 22. Национален състезател. 23. Принадлежност към облеклото. 24. Български шахматист. 25. Румънски футболист отбор. 26. Тържествено шествие. 27. Футболист от „Чардафон Орловец“. 28. Футболен отбор от гр. Шумен. 29. Известен съветски хоке-

ист. 36. Футболист от „Б“. 37. Футболен отбор от „А“. Известен български футболист на „Златната обувка“. 38. Футболист от „Левски-Спартак“. 39. Футболист от „Тракия“. 40. Футболист от „Марек“. 41. Футболист на „Славия“ — вратар. 42. Футболист от „А“ РФГ. 43. Домашен. 44. Инициалите на ния клуб на писателите. 45. ски лекоатлет, реп. скок дължина. 46. Футболист от южната „Б“ РФГ. 47. шахматист, гресмайстор. 48. от кобилешко мляко. 49. термин. 50. Подаване между двама играчи. 51. състезание. 52. Термин. 53. Провлак в Югоизточ. Инициалите на известна атлетка, петбойна. 54. божество. 55. Кантон в 63. Град във Франция. д

Съставил: ВЕСЕЛИ

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦА ОТ БРОЯ 4

ВОДОРАВНО: 1. Косих. 2. Але. 3. Семов. 4. Адо. 5. Вава. 6. Зоев. 7. „Пират“. 8. Илиян. 9. Марко. 10. Файс. 11. 31. Донер. 12. Карон. 13. Савов. 14. Ранев. 15. Косев. 16. Хава. 17. „Перо“. 18. Лип. 19. Дан. 20. Атина. 21. Лоф. 22. Елена (Госп. „УТА“). 23. Рай. 24. Йоков. 25. Ларин. 26. Орев. 27. Окер. 28. Решение на шахмат. 29. Брайер. 30. Дс51 г1Д 2. ф21, 1... г1Т 2. Тф4 1... г10 2. Тх3, Цг2, 1 г1К1 2. Т: ф2 К: е2+

ФЕХТОВКА: Продължава тозното първенство до 11 в ена. България участвава сам сабляри.

ТЕНИС: Балканиада (м жени) от 6—11 в Загреб.

ШАХМАТ: Балканиада дългава до 11 в Атина.

Продължава републиканското първенство за юношески девойки до 10 в София.

ФУТБОЛ: Финален кръг публиканско първенство — детските отбори, а утре — шеските (младша възраст) фия.

ВОЛЕЙБОЛ: Турнири за та на НРБ от 7 до 11 в ловград (мъже) и в София (мъже).

Финал „Спортна младос пионери, юноши — младша ш възраст от 7 до 11 в БАСКЕТБОЛ: Десетият вал на младостта (пионери нерки, юноши и девойки — ш и младша възраст) про ва до 9 в Силистра.

БОРБА: Републиканско ство (два стила) от 5 до младежи в Станке Димитров за юноши в Касково.

КОЛОЕЗДЕНЕ: Републиканско първенство за мъже от 9 в Казанлък.

БОКС: Републиканско ство за юноши до 10 в Т.

ВОДНА ТОПКА: Първи републиканско първенство ш — младша възраст от в София.

КОНЕН СПОРТ: Републиканско първенство за мъже до 1 бухин.

ХАНДБАЛ: Републиканско първенство за юноши и девойки младша възраст от 7 до 10 в София.

„Преди започването на първата карикатура

„Така им се пада... Т не е платила нищо за п на този мац!...“

Илюстрация: ПЕТЪР ЦИНЦАРСКИ

БОЯН БОЛГАР

Писателят Боян Болгар е една оригинална личност в съвременната ни литература. Не е лесно да се проследи творческият му път от 1933 година досега — път, който минава почти през всички жанрове — пътеписи, романи, драми, разкази, есета, афоризми и др. Боян Болгар е творец, който търси и рисува забележителни човешки образи и жизнени конфликти. Малцина български писатели могат да се похвалят с творба, която да е предизвикала такова възмущение сред съвременната ни младеж като „Седемнайсетгодишните“ на Болгар.

Светът в творчеството на Боян Болгар е много разнообразен. И това разнообразие идва от връзката му с живота, от обстоятелството, че то се ражда от непосредствени наблюдения и впечатления. Да разглежда постоянно над онова, което среща всекидневно по пътя си, у Болгар е дарба, която се е превърнала вече във великото творческо умение. Всекидневността в произведенията на писателя е лишена от дребнавост. Тя винаги е насочена към съдбата на героя и се носи от непрекъснати нравствени търсения. Една от особеностите в това отношение е разказът „ВРАТАТА НА ЧЕСТТА“, който помещаваме в този брой на „СТАРТ“.

Водехме с два на един. Купата беше кажи-речи в ръцете ни. Трябваше ни победа и само девет минути ни отделяха от тоя сладостно парлив момент. Девет минути приключваха борбата с отбори съперници, траяла близо половин година. Крилато чувство. Разбирам защо елините са изобразявали победата с широко разтворени крила: гледал съм в Лувър мраморното изображение на победата при Самотраки, беше на връщане от двубоя в Лил.

Изведнъж — бъркотия пред моята врата. Как я допуснаха защитниците? Е, допуснали я, допустимо е. Настръхнах като подгонен звяр. В кой миг котката се спуска върху мишката? В кой миг ястребът се стрелва към пилето?

Аз съм опъната струна, pistolетен спусък, който само трябва да бъде натиснат; всичко в мене е предел. Преодолял съпротивата на моите пазители, нападателят расте насреща ми. Очите ми са се впили в топката, която е моя присъда.

Чий бляг е по-бърз от тоя на един победоносец? Загубили самообладание, ужасени пред неповторимото, нашите избират помалкото зло — удар в гърба. Какво значи „избират“? Има ли в такива мигове възможност за избор? Можеш ли да спреш стрелата, излетяла из лъка, можеш ли да смениш полета й?

Писъкът на съдийската свирка реши дилемата. Възмездие за покушението: изобличителна атака от единайсетте метра. Миг затишие. Почти съдобно. Отпускане на всяка воля у нашите като след автомобилна злополука. Безпомощно изчакване.

Дуелът е вече само с мене. Един срещу един. Гладаторска разправа. Краен шанс за изобавление. Фатален дуел. Куршум, който трябва да бъде уловен с ръка. Кой ще го изстреля? Кой е най-самоувереният, най-точният измежду противниците?

Изстъпва се Траянов. Траянов? Нима той, моят личен съперник? Той, който ми отне Евчето? Е да, самоуверен е, премного самоуверен, прелива от самоувереност. Може би затова ми отне Евчето. Нетърпима самоувереност! Неговите винаги крещящи цветни панталони, винаги с различно поло — вишнево, кобалтово, лимоново; неговите обувки патешка стъпка! Неговите само-

изтъквания! Неговите шегички! Не, Евчето няма да бъде по-щастлива, само че той я откъсна от мене. Мой съперник? Направо казано, моя противоположност, мой абсолютен противник.

Поставя топката на единайсетметровата граница, както се поставя пълнител в карабина. Прави бавно няколко тигрови крачки назад. Опитвам се да си представя накъде ще стреля. В десния ми долен ъгъл? Майстор е на тоя прицел. Никога кракът не му е изневерявал. Или почти никога. Но може би се досеща, че чакам удар отдясно и ще се метна натам. Тъкмо затова може би ще бие в другия ъгъл. Нямам много време за преценка.

Поглеждаме се. Двоуми ли се той, усетил ли е, че съм доловил замисъла му? Или само ме измерва? Или пък цели да ме омаломощи вътрешно, та не маха погледа си?

Стадионът е примрял в очакване. Още петдесет хиляди погледа освен неговия! Враждебни като неговия? Съчувствени? Един от тях е и погледът на Евчето навърно. Не навърно, а със сигурност. Нейните зелени очи, които ме грабеха като бистра, весела река! Как ли ме гледат сега?

Трябва, трябва да спра удара му! Да защита вратата си! Вратата на съперничеството, вратата на честта, вратата на обичта, вратата на отбора! Къде ще стреля той? Има четири посоки на разположение. А трябва да уловя куршума в шепата си. Да бих имал множество ръце като Сива!

Неравен дуел! Несправедлив! Предимство на похитителя! Ето го, готов е. Нямам никакво време за гадаене. Трябва да се съсредоточа. Този удар решава всичко. Каквато и да е посоката на изстрела, трябва да бъде по-бърз от него.

Съдийски сигнал! Отбор, игрище, трибуни, петдесет хиляди очи, всичко се стопи в един беззвучен скок. Топката на черни и бели ромбове е в ръцете ми. Не знам как, не мога да обясня. Но я стискам, както не бих стискал имане. Тя не мина чертата на моята врата. Видя ли, Евче? Не мина! Не мина през вратата на честта, чуваш ли?

Това е истина е, че всеки автор може да бъде представен най-добре от творчеството, което пише. Така че в случая съм твърд уверен. Лилияна Стефанова е една от най-утвърдените имена в съвременната ни литература. Между първата и втората книга „Вулканите на Мексико“ през 1952 г., и най-новата й книга „Слънцето ме целуна“ — творба, значителен творчески изход темпераментното перо на писателя са излезли повече от десетина книги със стихове. Лилияна Стефанова работи и в областта на есеите, очерка, художествената публицистика.

Подчертан интерес от страна на читателите и критиката бе посрещан от книгата „Вулканите на Мексико“. За тази своя творба Лилияна Стефанова бе удостоена с Димитров награда. Това е първото литературно произведение със спортна тематика, излязло с това високо отличие.

В книгата авторката изтъква най-важните неща на своето дарование — наблюдателност, умение да улови най-важното, най-характерното в събитията, способност да размишлява, да внушава. Предполагам, че у всеки, който е прочел „Вулканите на Мексико“, се е пробудил въпросът: С какво се отличава облика на спортния живот? Авторката, преди да започне да пише, е изпитвала отблизо с него, и е изпитвала идеята за написване на тази книга?

Бих искала да ви заблужда. Спортът беше за мен една от най-важните неща, която

ЛАВРОВАТА КЛОНКА ПРИНАДЛЕЖИ НА ДУШЕВНО СИЛНИТЕ И ЧИСТИ ХОРА

оставаше извън рамките на моите привързаности. От време на време потъвах в емоционалната буря на някой стадион — и толкоз. И моята така неочаквана за мен среща с мъжествената красота на българския и световния спорт в Мексико беше всъщност обмислена и програмирана от тези, които най-много се грижат за авторитета и добрата популярност на спорта — от ръководството на Българския съюз за физкултура и спорт, от неговия отдел „Агитация и пропаганда“, от тези, които виждат в спорта активна възпитателна сила. Аз им благодаря за голямата възможност, която те разкриха пред мен, да мога като член на българската олимпийска делегация чрез една непосредствена близост с хората и съби-

ПРИ ЛИЛИЯНА СТЕФАНОВА
ЛАУРЕАТ НА ДИМИТРОВСКА
НАГРАДА, АВТОР НА КНИГАТА
„ВУЛКАНИТЕ НА МЕКСИКО
ДИМАТ“

тията да почувствувам най-важното в една многостранна и богата действителност.

Как възникна идеята за книгата? Тя може би се раждаше заедно с ония свети български чувства, които пълнят душите ни, когато виждаме България увенчана с нова олимпийска победа, или в ония приятелски и пределно искрени разговори след уморителен ден с наши спортисти, или в яркото обкръжение на един революционен и горд народ като мексиканския, сред неговите страсти и вечни песни и танци... Тя се раждаше навсякъде в тая свободолюбива латиноамериканска страна, където чудесно се съчетаваха присъствието на България с присъствието на големите пориви.

Лилияна Стефанова дълбоко е проникнала в психиката на спортиста, майсторски е пресъздавала неговите предстартови възмущения, не една страница е отделена на напрежението и драматизма на спортната борба, където се проявява „силата на волята, силата на духа“. Авторката разказва с уважение за „онова страстно, дори сяко упорство на волята да търсиш тайната на собствените си мускули...“

— Кое ме накара с нов поглед, с увлечение и радост да навляза в тоя хубав свят на младост и жизненост бие? Преди всичко тая наистина поразителна способност да пренебрегнеш всичко, да не търсиш лесни радости, дълги години да се готвиш за тези върховни няколко минути на тепиха или на ринга, когато ще вдишаш ръката ти на победител. Изобщо този прекрасен стремеж към победа.

Животът на нашите най-добри спортисти отново и отново ми доказва, че както в литературната работа, така и в спорта всичко в последна сметка решава трудът.

Не мога да отмина още една забележителна черта на спортиста, скрита в приятелската преградка между победителя и победения. Струва ми се, че в спорта може да съществува чудесно приятелство въпреки постоянната атмосфера на съперничество и съревнование.

Увлечателният и задъхан разказ във „Вулканите на Мексико“ димят често отстъпва място на размислите за ония моменти, върху които трябва още по-настойчиво да се съсредоточи вниманието на състезатели, треньори, ръководители и на цялата ни общественост, за да има България повече спортисти от световна величина...

— Бих искала да се спра само на един момент. Но той ми се струва най-главният. Големият спортист трябва да бъде духовно силен човек. И тая духовна сила, тая нравствена енергия трябва да се тренира също така настойчиво и упорито, както физическата сила. Лавровата клонка на победителя, изглежда, много обича душевно силните и чисти хора.

— Все повече млади хора — и като спортисти, и като привърженици на спорта — използват стадионите, спортните зали, басейните. Спортът става тежен приятел, става съставна част от комунистическото възпитание на нашата младеж...

— Сега вече, след като имах възможност дълго време да се чувствам близка на някои проблеми на нашия спорт, бих могла спокойно да твърдя, че комунистическото възпитание на нашата нова и прекрасна младеж не е възможно без хармонията между отлична физика и висок дух. А спортът има, струва ми се, голям дял в постигането на тази желана хармония.

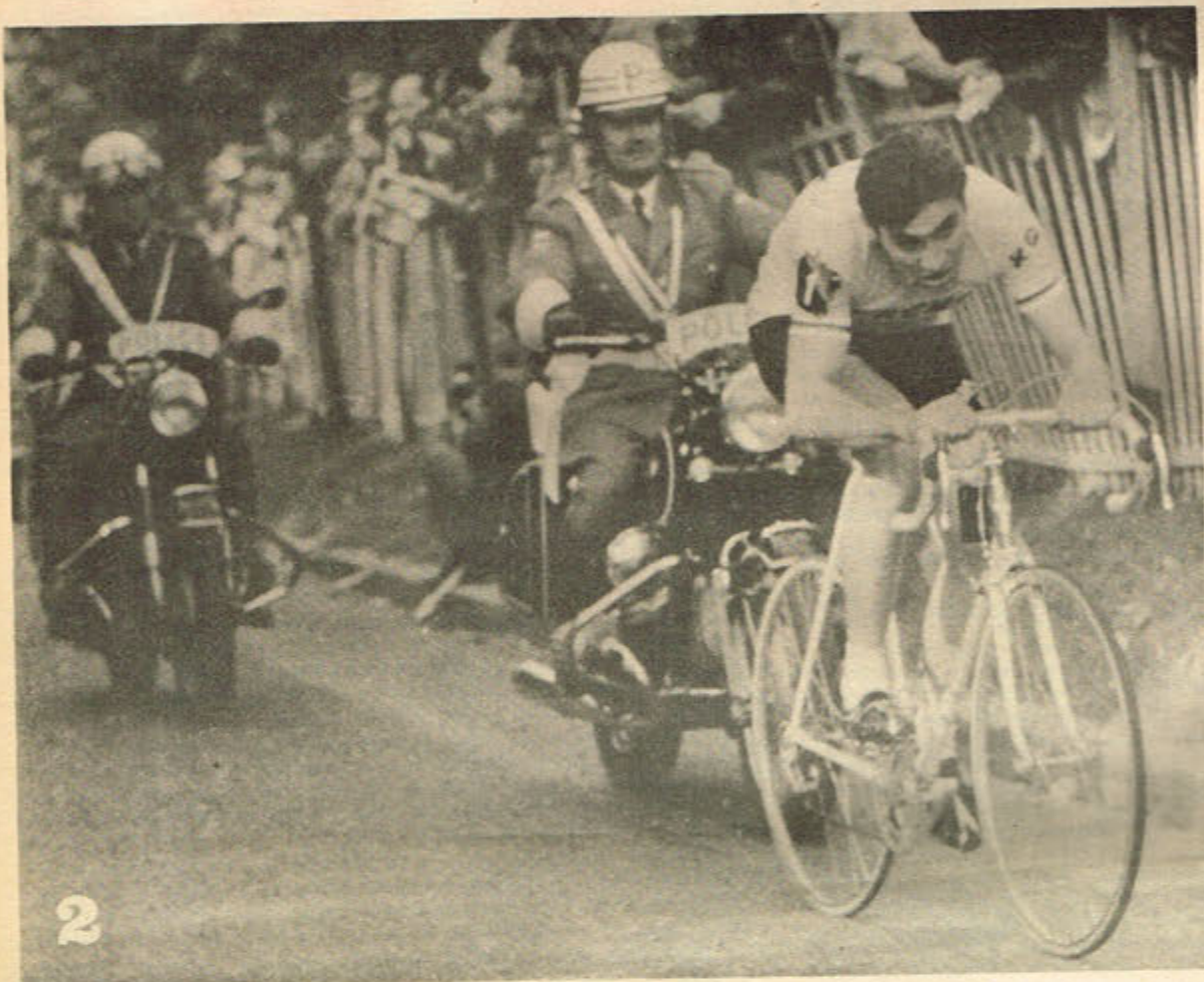
Борислав ГЕРОНТИЕВ

екран

ДИМИТЪР ПЕНЕВ (ЦСКА) — най-добър футболист на първенството

1 Ветеранът на унгарската лека атлетика, 34-годишният гюлетласкач Вилмош Барю, бивш европейски шампион и носител на бронзов медал от олимпиадата в Токио, си е поставил за цел тази година да прекара границата на 20-те метра. Миналата седмица той подобри собствения си национален рекорд с постижение 19,77 метра.

1

2 Белгийският колоездач Еди Меркс продължава да свири първа цигулка в големите професионални състезания. Облече жълтата фланелка и в обиколката на Франция.

2

3 Няколкостотин юноши и девойки от Новосибирск изучават фехтовалното изкуство в спортния клуб „Виктория“. Най-добрите от тях при тържествена обстановка биват посвещавани в мускетари. Рицарската шпага е в ръцете на академик Михаил Лаврентиев, председател на Сибирското отделение на Академията на науките на СССР.

3

4 И през тази година румънецът Настасе и чехо-словакът Кодеш имаха отлични прояви по големите международни турнири в Европа. Ето ги след финалния двубой между тях в открития шампионат на Франция. Купата е в ръцете на победителя Кодеш.

4

5 Югославининът Скоблар стана голмайстор на тазгодишния шампионат по футбол във Франция, като вкара 44 гола за своя отбор „Марсилия“ — новия първенец на страната. С това постижение Скоблар безспорно ще спечели и „Златната обувка“ на „Франс футбол“.

5

